

Z ŻYCIA Politechniki Śląskiej

2003

listopad

9.4492/03/04

DRUŻYNY SZKOLENIOWE ZHP –
1945-1947

ZJAZDY CHEM KÓW LWOVIĄKÓW

STANISŁAW GRYMOWICZ – 40 LAT W SPORCIE

WALKA HIPOLITY

O JAKOŚĆ ENERGII ELEKTRYCZNEJ

Spółeczeństwo Gliwic
złożyło 11 listopada kwiaty
pod pomnikiem Marszałka

nr 2 (132)

Rok akademicki
2003/2004

Drużyny Szkoleniowe ZHP przy Politechnice Śląskiej w Gliwicach 1945 – 1947
(patrz wewnątrz numeru: artykuł Anny Szmyd-Darlewskiej)

Fotografie z archiwum Autorki

9.4492/03/04

**Szanowni Państwo,
Pracownicy Politechniki Śląskiej,
Czytelnicy naszego uczelnianego biuletynu,**

Jak to dobrze, że w naszym życiu trafiają się chwile, kiedy natłok bieżących, niekiedy trudnych, niekiedy przykrych spraw odchodzi na dalszy plan... Taki jest właśnie okres Bożego Narodzenia, kiedy na pierwszy plan wysuwa się to, co w naszym życiu najwięcej warte - uczucia życzliwości, miłości, serdeczności.

Życzę Państwu, aby doświadczali Państwo tych uczuć - i przy wigilijnym stole, i przez cały 2004 rok tak w rodzinnym gronie, jak i w pracy: przy biurku, komputerze czy tablicy - i żeby udziałem Państwa stała się także radość z obdarzania tymi uczuciami swoich bliskich i wszystkich, z którymi los nas zetknie.

Wojciech Zieliński
Rektor

W NUMERZE

● Z prac Senatu	4
● Kronika Rektorska	7
● Akty normatywne Uczelni	8
● Stopnie naukowe, tytuły, stanowiska	9
● Kontakty międzynarodowe	9
● Współpraca z Unią Europejską	9
● Konferencje i seminaria naukowe	10
● Drużyny Szkoleniowe ZHP przy Politechnice Śląskiej - powstanie i działalność	16
● Zjazdy chemików-lwowiaków	18
● Stanisław Grymowicz - 40 lat w sporcie	21
● Walka HIPOLITY o jakość energii elektrycznej	21
● Przykazania doktoranta	23
● Godne odnotowania	25
● Kultura	29
● Sport	29
● Kronika żałobna	30

SENAT

■ *Uzupełnienie do informacji z posiedzenia Senatu w dniu 27.10.2003 r. w numerze 1(131) biuletynu*

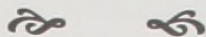
W punkcie **sprawy różne i wolne wnioski** głos zabierali: Rektor W. ZIELIŃSKI, dyr. administracyjny W. WYDRYCHIEWICZ, prof. K. PROBIERZ i dr hab. S. KOCHOWSKI. Rektor W. ZIELIŃSKI złożył gratulacje Wydziałowi Elektrycznemu za skonstruowanie robota mobilnego "Hexor", który przyniósł Wydziałowi tytuł "Lidera Innowacji". Poinformował również o:

- pojawiających się możliwościach kredytowania inwestycji przez Bank Inwestycyjny,
- przewidywanym w ramach Targów Poznańskich Salonie "Nauka dla Gospodarki",
- planowanym przez Politechnikę Krakowską międzynarodowym sympozjum z okazji setnej rocznicy sformułowania przez prof. Maksymiliana Hubera hipotezy natężenia materiału w teorii stykania się ciał sprężystych, znanej pod nazwą hipotezy Hubera,
- przygotowywaniu warunków naboru na przyszłe lata, uwzględniających nową maturę.

Dyr. W. WYDRYCHIEWICZ omówił strukturę kosztów Uczelni w aspekcie programu oszczędnościowego, zwracając uwagę, że koszty pracy stanowią 75% całości kosztów, więc tu trzeba szukać oszczędności. W latach 2004-2005 przewiduje się ograniczenie zatrudnienia w administracji centralnej o 50 etatów, co na przestrzeni dwóch lat da oszczędność - w przeniesieniu na rok 2006 - około 2,6 mln zł. Kolejnych oszczędności należy spodziewać się po likwidacji technicznie wyeksploatowanej uczelnianej ciepłowni i przejściu ogrzewania przez PEC Gliwice, co nastąpi w sezonie grzewczym 2005/2006.

Prof. K. PROBIERZ poruszył sposób realizacji podwyżek płac, który w aktualnym ujęciu minimalizuje wpływ dziekanów, i zaapelował o taki sposób przygotowywania materiałów, aby dziekan mógł mieć realny wpływ na rozdysponowanie przyznanych kwot.

Dr hab. S. KOCHOWSKI, nawiązując do analizy sprawności nauczania na pierwszym roku, zaapelował o rozważenie możliwości przywrócenia egzaminu wstępnego z fizyki.

24 listopada br. odbyło się XIV zwyczajne posiedzenie Senatu Politechniki Śląskiej. Porządek dzienny przewidywał w skrócie: zapiniowanie wniosku Politechniki Krakowskiej

w sprawie nadania tytułu doktora h.c. profesorowi Jarosławowi Mikielwiczowi, zaopiniowanie w sprawie mianowania prof. Mieczysława Metzgera na stanowisko profesora zwyczajnego, uruchomienie nowych kierunków studiów oraz studiów zaocznych, uchwalenie zasad rekrutacji w roku akademickim 2004/2005 oraz 2005/2006, sprawy bieżące i wolne wnioski.

■ **Otwierając temat nadania tytułu doktora h.c. profesorowi Jarosławowi Mikielwiczowi** JM Rektor W. ZIELIŃSKI przypomniał, że na poprzednim posiedzeniu Senat powierzył obowiązki recenzenta profesorowi Tadeuszowi Chmielniakowi. Pod nieobecność prof. T. Chmielniaka Prorektor W. CHOLEWA odczytał opinię, w której Recenzent przedstawił sylwetkę, przebieg kariery naukowej i osiągnięcia Kandydata w następujących słowach:

"Profesor Jarosław Mikielwicz [...] pracę naukową rozpoczął jeszcze jako student (1962) w Katedrze Podstaw Techniki Ciepłej Politechniki Gdańskiej, kierowanej przez profesora Jana Madejskiego. W 1965 roku przenosi się do Instytutu Maszyn Przepływowych PAN w Gdańsku, gdzie przechodzi stanowiska od asystenta do profesora zwyczajnego. [...]

W latach 1981-1982 przebywał w Brown University (USA) jako visiting professor. Wcześniej odbywał staże i studia uzupełniające w różnych ośrodkach naukowych, w tym w Instytucie Fizyki Ciepła AN ZSR w Nowosybirsku, Instytucie Wymiany Ciepła i Masy AN BSRR w Mińsku, w Uniwersytecie Delaware, w Uniwersytecie Michigan, w Massachusetts Institute of Technology w USA. W drugiej połowie lat 80. przebywał na zaproszenie w wielu uniwersytetach niemieckich, amerykańskich i kanadyjskich.

Tytuł profesora zwyczajnego otrzymał w 1990 roku. Dwa lata później Rada Naukowa Instytutu powierza mu stanowisko zastępcy dyrektora naczelnego IMP PAN. Od 1998 roku jest dyrektorem naczelnym tego Instytutu.

W maju 2002 roku został wybrany członkiem korespondentem PAN.

Profesor Jarosław Mikielwicz opublikował ponad 170 prac naukowych. Ich tematyka dotyczy głównie procesów wymiany masy i ciepła w przepływach wielofazowych, nowych obiegów termodynamicznych, procesów konwersji energii w urządzeniach i systemach energetyki źródeł odnawialnych oraz procesów intensyfikacji wymiany ciepła. [...]

Syntezę dorobku naukowego w trzech ważnych dziedzinach jego zainteresowań naukowych stanowią monografie: 1. *Modelowanie zjawisk ciepło-przepływowych*, 2. *Ruch i wymiana ciepła cienkich warstw cieczy*, 3. *Niekonwencjonalne urządzenia i systemy konwersji energii*. Wszystkie zostały wydane przez Ossolineum w ramach wielotomowej serii "Maszyny Przepływowe". Wszystkie z nich, obok ważnego znaczenia

merytorycznego, spełniają istotne funkcje pedagogiczne. W pierwszej z nich przedstawił Kandydat metodologię formułowania i rozwiązywania zadań badawczych z zakresu procesów ciepło-przepływowych, szeroko posiłkując się własnymi doświadczeniami badawczymi. Druga monografia (opracowana wspólnie z prof. M. Trelą) jest podsumowaniem jego obszernych badań nad ruchem i wymianą ciepła cienkich warstw cieczy płynących po powierzchni ciała stałego. Książka trzecia (współautor: dr hab. J. Cieśliński) dyskutuje zagadnienia konwersji energii w niekonwencjonalnych systemach i urządzeniach.

Prof. Jarosław Mikielwicz poniósł wielkie zasługi dla rozwoju nauki i organizacji badań w zakresie wymiany ciepła, termodynamiki i obiegów cieplnych, pracując w wielu gremiach naukowych i zarządzających badaniami naukowymi. Był przez trzy ostatnie kadencje przewodniczącym Komitetu Termodynamiki i Spalania PAN. Jest członkiem Komitetu Problemów Energetyki PAN, członkiem Sekcji Mechaniki Płynów Komitetu Mechaniki PAN oraz członkiem Gdańskiego Towarzystwa Naukowego. Przez dwie kadencje był członkiem KBN, w drugiej kadencji został wybrany przewodniczącym Zespołu Elektrotechniki i Energetyki KBN. Jest członkiem rad naukowych wielu instytucji naukowych i ośrodków badawczo-rozwojowych. Za osiągnięcia organizacyjne uzyskał Nagrodę Naukowo-Organizacyjną Sekretarza Wydziału IV PAN oraz wiele wyróżnień środowiskowych. Został odznaczony Złotą Odznaką Wydziału Mechanicznego Politechniki Gdańskiej, Medalami Wydziałów Mechanicznych Politechniki Krakowskiej i Łódzkiej. W 2000 roku został wyróżniony medalem środowiska za pracę nad zagadnieniami przepływów wielofazowych.

Poświęcał wiele uwagi podnoszeniu poziomu polskich czasopism naukowych. Od 1997 roku jest redaktorem naczelnym *Archiwum Termodynamiki* i *Wydawnictw Instytutu Maszyn Przepływowych PAN*. Jego osiągnięcia naukowe otwierały i otwierają mu drogę do międzynarodowych organizacji naukowych i komitetów organizacyjnych ważnych konferencji i seminariów naukowych. W 1998 roku został powołany na członka rzeczywistego Międzynarodowego Instytutu Chłodziarstwa w Paryżu. Jest członkiem komitetu organizacyjnego cyklicznej międzynarodowej konferencji "*Baltic Heat Transfer Conference*", wielu międzynarodowych konferencji dotyczących przepływów wielofazowych (np. International Conference on Multiphase Flow, Transport Phenomena in Two-Phase Flow itp.). Jest także członkiem Rady Programowej PHARE oraz delegatem Polski do V Ramowego Programu UE w Komisji "Energia". W 2000 roku został powołany do komitetu redakcyjnego prestiżowego czasopisma brytyjskiego "Nature".

Prof. Jarosław Mikielwicz jest nie tylko wybitnym uczonym, ale także lubianym i mogącym poszczycić się wieloma osiągnięciami pedago-

giem. Przez wiele lat wykładał w Politechnice Koszalińskiej oraz Politechnice Gdańskiej. Poświęcił wiele uwagi przygotowaniu skryptów i podręczników akademickich (opracował ich łącznie 9). Z jego inspiracji i przy jego udziale merytorycznym przygotowano wiele "letnich szkół", głównie dotyczących przepływów wielofazowych oraz wymiany ciepła. [...]

Prof. Jarosław Mikielwicz, mimo stosunkowo młodego wieku, osiągnął bardzo wiele. Wyniki jego pracy we wszystkich dziedzinach budzą szacunek i podziw. Sposób widzenia przez niego funkcji badacza, organizatora nauki i pedagoga sprzyja integracji środowisk naukowych, służy nauce i polskiemu szkolnictwu wyższemu, w tym także Politechnice Krakowskiej i Śląskiej. Biorąc pod uwagę zasługi Profesora Jarosława Mikielwicza dla nauki i szkolnictwa wyższego, te podkreślone w niniejszej opinii i te, które nie znalazły w niej należytego odbicia, proponuję Senatowi Politechniki Śląskiej wyrażenie pełnego poparcia dla przyznania mu tytułu doktora honoris causa Politechniki Krakowskiej."

Głos w pełni popierający wniosek zabrał prof. E. ŚWITOŃSKI.

W tajnym głosowaniu Senat jednomyślnie (49 głosami) poparł wniosek.

■ Wniosek Rady Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki w sprawie **mianowania prof. Mieczysława Metzgera na stanowisko profesora zwyczajnego w Politechnice Śląskiej** przedstawił Dziekan Wydziału prof. J. RUTKOWSKI, zaś pozytywną opinię Senackiej Komisji ds. Kadry Naukowej przedstawił jej przewodniczący, Prorektor M. DOLIPSKI.

Prof. dr hab. inż. Mieczysław Metzger, profesor nadzwyczajny Politechniki Śląskiej, rozpoczął pracę na Uczelni pod koniec 1971 roku. Od początku pracuje w Zakładzie Urządzeń i Układów Automatyki (obecnie w ramach Instytutu Automatyki), będąc od 1992 roku jego kierownikiem oraz zastępcą dyrektora Instytutu ds. nauki. W 1978 roku obronił z wyróżnieniem pracę doktorską, nagrodzoną również Nagrodą Ministra, natomiast w 1989 roku została zatwierdzona jego habilitacja, która również uzyskała Nagrodę Ministra. W styczniu 2001 roku uzyskał tytuł profesora.

W ramach swojej działalności naukowej uzyskał znaczące rezultaty w dziedzinie automatyki i informatyki przemysłowej. Dorobek naukowy obejmuje 117 (25 po uzyskaniu tytułu profesora) w większości samodzielnych publikacji naukowych. Znaczna ich część ukazała się w czasopismach o zasięgu międzynarodowym (*Control Theory and Advanced Technology, Control & Cybernetics, Simulation, Systems Analysis, Modelling and Simulation, Water Science and Technology, Simulation - Practice and Theory, Archives of Control Sciences*) lub w materiałach pokonferencyjnych wydanych przez renomowa-

ne wydawnictwa międzynarodowe. Od 1994 roku bierze udział w pracach czterech komitetów w ramach IWA - International Water Association. Wielokrotnie był nagradzany Nagrodami Rektora za osiągnięcia naukowe. W ostatnich latach kierował wieloma tematami BK i BW oraz trzema tzw. "dużymi" trzyletnimi grantami KBN.

Prof. M. Metzger jest promotorem 5 (2 - po uzyskaniu tytułu) zakończonych przewodów doktorskich, a obecnie sprawuje opiekę naukową nad pięcioma doktorantami, z których dwóch ma otwarte przewody doktorskie. W latach 2002-2003 przygotował wraz z prof. A. Świernakiem autorską koncepcję i program nowej specjalności "Przetwarzanie informacji i sterowanie w biotechnologii" na kierunku Automatyka. Jego udział dotyczy zastosowań biotechnologii w ochronie środowiska i przemyśle żywnościowym. Jest również kierownikiem tej specjalności. W latach 1994-1998 był kierownikiem studium podyplomowego "Sterowniki i układy sterowania".

Wyjątkowym - i to na tle ogólnopolskim - dorobkiem prof. M. Metzgera w silnie zmatematyzowanej dziedzinie automatyki są osiągnięcia w projektowaniu i uruchamianiu pilotażowych stanowisk badawczych w skali półprzemysłowej. W ostatnich 5 latach powstały według jego pomysłów i projektów cztery instalacje badawcze wyposażone w profesjonalny sprzęt i będące poligonem doświadczalnym zaawansowanej automatyki i informatyki. Najnowszym pomysłem jest aktualnie wdrażany nadrzędny, rozproszony system sterowania i przetwarzania informacji dla pilotażowych obiektów automatyki, bazujący na przemysłowych sieciach transferu informacji.

Prof. M. Metzger stworzył załączki szkoły naukowej w zakresie "zastosowań modeli fenomenologicznych w automatyce i informatyce przemysłowej".

W tajnym głosowaniu Senat jednomyślnie (49 głosami) poparł wnioszek.

■ Rektor W. ZIELIŃSKI przedłożył i omówił **wnioski o uruchomienie nowych kierunków studiów**, zaznaczając, że zgodnie z wymogami MENiS maturzyści nowej matury muszą dostać wyprzedzającą informację o wymaganiach uczelni. Wnioski dotyczą kierunków: "**Edukacja techniczno-informatyczna**" na Wydziale Inżynierii Materiałowej i Metalurgii od roku akademickiego 2004/2005,

"**Biotechnologia**" na Wydziale Chemicznym i Wydziale Inżynierii Środowiska i Energetyki od roku akademickiego 2005/2006.

Po dyskusji, w której udział wzięli: Prorektor R. WILK, prof. L. BLACHA, prof. J. SUWIŃSKI, prof. J. ZAWADIAK i prof. J. BODZEK, Senat podjął stosowną uchwałę.

Na zakończenie Rektor W. ZIELIŃSKI poinformował o toczących się dyskusjach i pracach nad powołaniem kolejnych kierunków studiów - "Informatyki" na Wydziale Matematyczno-Fi-

zycznym i "Inżynierii materiałowej" na Wydziale Mechanicznym Technologicznym.

■ Prorektor R. WILK przedstawił propozycję uruchomienia na niektórych wydziałach **studiów zawodowych w systemie zaocznym oraz studiów zawodowych inżynierskich w systemie wieczorowym**, zwracając uwagę, że zgodnie z projektem nowej Ustawy o Szkolnictwie Wyższym tylko studia stacjonarne mają być dotowane przez MENiS. Uruchomienie studiów zaocznych zatem musi być poprzedzone biznesplanem.

W dyskusji, w trakcie której bieżących wyjaśnień udzielał Rektor W. ZIELIŃSKI, udział wzięli prof. J. ZAWADIAK i prof. S. MAJEWSKI.

Po dyskusji Senat w jawnym głosowaniu jednomyślnie uchwalił:

1. Wyrazić zgodę na uruchomienie, począwszy od roku akademickiego 2004/2005, wyższych studiów zawodowych inżynierskich oraz uzupełniających magisterskich prowadzonych w systemie zaocznym:
 - a) na Wydziale Budownictwa, na kierunku Budownictwo,
 - b) na Wydziale Górnictwa i Geologii na kierunkach:
 - Górnictwo i Geologia,
 - Zarządzanie i Inżynieria Produkcji,
 - c) na Wydziale Inżynierii Środowiska i Energetyki, na kierunku Inżynieria Środowiska,
 - d) na Wydziale Transportu, na kierunku Transport.
2. Wyrazić zgodę na uruchomienie, począwszy od roku akademickiego 2004/2005, wyższych studiów zawodowych inżynierskich prowadzonych w systemie wieczorowym na Wydziale Elektrycznym, na kierunku Elektronika i Telekomunikacja.
3. Warunkiem uruchomienia studiów zaocznych jest opracowanie kalkulacji kosztów uwzględniającej fakt, że studia zaoczne powinny być samofinansujące się.

■ Rektor W. ZIELIŃSKI przedłożył projekt **zasad doboru kandydatów na poszczególne kierunki studiów** w latach 2004/2005 oraz 2005/2006, prosząc o oddzielne dyskusowanie zasad dla poszczególnych lat.

Swoje uwagi odnośnie zasad na rok 2004/2005 zgłaszali w dyskusji: prof. S. MAJEWSKI, prof. E. ŚWITOŃSKI, prof. R. GRZYMKOWSKI, dr inż. R. KLISZCZEWICZ, a wyjaśnień udzielał na bieżąco Prorektor R. WILK.

Po dyskusji Senat w głosowaniu jawnym jednomyślnie uchwalił wnioskowane zasady doboru kandydatów na studia w roku 2004/2005.

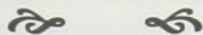
Szersza dyskusja rozwinęła się nad zasadami doboru na rok 2005/2006. Wzięli w niej udział: prof. K. PROBIERZ, prof. J. KAŹMIERCZAK, prof. L. DOBRZAŃSKI, prof. S. MAJEWSKI,

dr G. KOZŁOWSKA, prof. J. SUWIŃSKI, prof. L. BLACHA, prof. R. GRZYMKOWSKI, prof. J. SKRZYPCZYK i prof. J. RUTKOWSKI. Wyjaśnień udzielał Rektor W. ZIELIŃSKI i Prorektor R. WILK.

Senat w głosowaniu jawnym przyjął przedłożone propozycje zasad na rok 2005/2006 wraz z poprawkami przy jednym głosie wstrzymującym się.

■ W punkcie "**sprawy bieżące i wolne wnioski**" głos zabrali: Rektor W. ZIELIŃSKI, prof. J. KAŻMIERCZAK, Prorektor R. WILK, prof. J. SUWIŃSKI, Prorektor M. DOLIPSKI, dr K. CZAPLA, dr inż. S. WALUŚ. Poruszono w niej następujące sprawy:

- zgłoszenia ewentualnych kandydatur do konkursu "Ludzie ziemi gliwickiej",
- wniosków studentów o udział w przysposobieniu obronnym,
- Centrum Zaawansowanych Technologii (na zapytanie prof. J. SUWIŃSKIEGO obszerniej odpowiedzi udzielił Prorektor M. DOLIPSKI),
- wyniki wyborów Klubu AZS Politechniki Śląskiej, w których Prezesem Klubu został wybrany Prorektor M. DOLIPSKI, zaś Prezesem Zarządu prof. B. GRZESIK,
- remontu na Wydziale Mechanicznym Technologicznym (na zapytanie dra inż. S. WALUSIA odpowiadał Dziekan Wydziału prof. L. DOBRZAŃSKI i Rektor W. ZIELIŃSKI).

■ 17 listopada br. odbyło się **posiedzenie Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów**. Celem spotkania było:

- omówienie wyniku finansowego wydziałów i pozostałych jednostek Politechniki Śląskiej za okres 9 miesięcy br. oraz przewidywanego wykonania planu rzeczowo-finansowego Uczelni za rok 2003,
- ustalenie zasad podziału dotacji dydaktycznej w roku 2004,
- omówienie zmian w "Zasadach gospodarki finansowej Politechniki Śląskiej".

Uwzględniając przedstawione materiały dotyczące wyniku finansowego wydziałów i pozostałych jednostek Uczelni za okres od stycznia do września br. oraz biorąc pod uwagę prognozowany deficyt Uczelni na koniec roku Przewodniczący Komisji zaapelował do Państwa Dziekanów o wprowadzenie szczególnej dyscypliny finansowej.

Członkom Komisji zostały przedstawione wyniki symulacji dotyczących proponowanych zmian w algorytmie podziału dotacji dydaktycznej. Komisja poparła wniosek o utrzymaniu w roku 2004, stosowanego w roku bieżącym algorytmu podziału dotacji dydaktycznej ze

zmianą dotyczącą współczynnika przeniesienia "C" z roku ubiegłego, którego nowa wartość ma wynosić 0,6.

Komisja poparła również wniosek dopuszczający możliwość rozdzielania dotacji dydaktycznej na podstawie algorytmu, który pomija studentów studiów wieczorowych i zaocznych.

W dalszej części obrad Komisja zapoznała się z propozycjami zmian do "Zasad gospodarki finansowej Politechniki Śląskiej". W przeważającej większości są to zmiany porządkowe.

E. Pietruczenia

KRONIKA REKTORSKA

● 5 listopada br. Prorektor M. DOLIPSKI uczestniczył w posiedzeniu Rady Naukowej Centrum Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej, które odbyło się w Rektoracie.

● 6 listopada br. Prorektor M. DOLIPSKI uczestniczył w spotkaniu z Panem Berndem G. Thomasem, prezesem Aachener Gesellschaft für Innovation und Technologietransfer. Spotkanie, które odbyło się w Rektoracie, było poświęcone nawiązaniu współpracy naukowej z Politechniką Śląską i Śląskim Centrum Zaawansowanych Technologii.

● 9 listopada br. Rektor W. ZIELIŃSKI uczestniczył w koncercie z okazji Dnia Niepodległości zorganizowanym przez Samorząd Miasta i Gliwickie Towarzystwo Muzyczne w Auli Głównej Politechniki Śląskiej.

● 11 listopada br. Prorektor M. DOLIPSKI - w towarzystwie studentów Alicji Krzemień i Pawła Piekarczyka - uczestniczył w patriotycznej manifestacji pod pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego, gdzie w imieniu JM Rektora i Senatu Politechniki Śląskiej złożył wiązanek kwiatów.

● 13 listopada br. Prorektor W. CHOLEWA uczestniczył w otwarciu III Międzynarodowej Konferencji Naukowej "Transport Systems Telematics", zorganizowanej przez Wydział Transportu Politechniki Śląskiej. (*Szerzej o TST w rubryce "Konferencje i seminaria naukowe"*).

● 14 listopada br. Rektor W. ZIELIŃSKI uczestniczył w obchodach Święta Nauki Wrocławskiej organizowanego w Politechnice Wrocławskiej i połączonego z uhonorowaniem prof. Bogdana Burczyka Medalem Politechniki Wrocławskiej.

● 19 listopada br. Rektor W. ZIELIŃSKI uczestniczył w uroczystym posiedzeniu Senatu Uniwersytetu Technicznego (VŠB) w Ostrawie. Posiedzenie było związane z Dniem Walki Studentów o Wolność i Demokrację i połączone z nadaniem tytułu doktora h.c. prezydentowi Słowacji, prof. Rudolfowi Schusterowi.

- 19 listopada br. Prorektor M. DOLIPSKI uczestniczył w walnym zebraniu sprawozdawczo-wyborczym klubu AZS Politechniki Śląskiej, które odbyło się w sali konferencyjnej Ośrodka Sportu. Podczas zebrania prof. M. Dolipski został - w tajnym głosowaniu - jednomyślnie wybrany Prezesem Klubu na nową kadencję.
- 20 listopada br. Rektor w. ZIELIŃSKI i Prorektor M. DOLIPSKI uczestniczyli w pierwszym posiedzeniu Rady Naukowej Śląskiego Centrum Zaawansowanych Technologii, które odbyło się w Sali Senatu Politechniki Śląskiej. Podczas posiedzenia odbyły się (w tajnym głosowaniu) wybory Prezydium Rady Naukowej. Przewodniczącym został wybrany prof. M. Dolipski, zastępcami przewodniczącego prof. Tadeusz Czachórski i prof. Jan Pilarczyk, a sekretarzem prof. Beata Cwalina.
- 20 listopada br. Prorektor R.K. WILK oraz kierownik Działu Nauczania i Spraw Studenckich mgr D. Molenda uczestniczyli w zorganizowanej przez MENiS krajowej konferencji poświęconej procesowi bolońskiemu. Konferencja pod przewodnictwem podsekretarza stanu Pani Ewy Freyberg odbyła się w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. (*Więcej w rubryce "Godne odnotowania"*).
- 21 listopada br. Rektor W. ZIELIŃSKI uczestniczył w otwarciu konferencji naukowej "Górnictwo zrównoważonego rozwoju 2003" organizowanej przez Wydział Górnictwa i Geologii.
- 21 listopada br. Rektor W. ZIELIŃSKI uczestniczył w otwarciu III Śląskiego Festiwalu Piosenki Żeglarskiej organizowanego przez Śląski Yacht Club przy Politechnice Śląskiej, połączonego z powitaniem załogi y/s "Stary" z wyprawy studentów Cape Horn - Antarctica Expedition 2002/2003.
- 23 listopada br. Rektor W. ZIELIŃSKI wraz z Dziekanem Wydziału Górnictwa i Geologii prof. K. Probiezmem wręczał nagrody wystawcom najciekawszych kolekcji minerałów i skamieniałości na XX Jubileuszowej Giełdzie Minerałów organizowanej przez Wydział Górnictwa i Geologii.
- 25 listopada br. Prorektor M. DOLIPSKI uczestniczył w konferencji naukowej "Transport 2003", która z udziałem ministrów transportu Austrii, Czech, Polski i Słowacji odbyła się w Ostrawie.
- W dniach 25-30 listopada br. Rektor W. ZIELIŃSKI wraz z rektorem Uniwersytetu Technicznego (VŠB) w Ostrawie przebywał w Państwowym Uniwersytecie Technicznym w Saratowie. Rektorzy podpisali umowy o współpracy między uczelniami.

● W dniach 27-28 listopada br. prorektorzy: W. CHOLEWA, M. DOLIPSKI i R.K. WILK uczestniczyli w seminarium zorganizowanym w Politechnice Śląskiej przez Jury Nagrody Siemens. (*Więcej w rubryce "Godne odnotowania"*).

AKTY NORMATYWNE UCZELNI

W listopadzie br. ukazały się następujące wewnętrzne akty normatywne Rektora Politechniki Śląskiej:

- ◆ Zarządzenie Nr 6/03/04 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 5 listopada 2003 roku w sprawie powołania Rady Naukowej Centrum Inżynierii Biomedycznej
- ◆ Zarządzenie Nr 7/03/04 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 6 listopada 2003 roku zmieniające zarządzenie w sprawie opłat za zajęcia dydaktyczne na studiach wieczorowych, zaocznych, eksternistycznych i dziennych w roku akademickim 2003/2004
- ◆ Zarządzenie Nr 8/03/04 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 6 listopada 2003 roku w sprawie sposobu przeprowadzania przysposobienia obronnego studentów i studentek w Politechnice Śląskiej
- ◆ Zarządzenie Nr 9/03/04 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 18 listopada 2003 roku zmieniające zarządzenie w sprawie wysokości wynagrodzenia pracowników Politechniki Śląskiej z tytułu wykonywania prac będących przedmiotem prawa autorskiego
- ◆ Zarządzenie Nr 10/03/04 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 19 listopada 2003 roku zmieniające zarządzenie w sprawie ustalenia stawek dla recenzentów, wynagrodzeń autorskich, wynagrodzeń za prace wydawnicze i opracowania redakcyjne
- ◆ Pismo Okólne Nr 3/03/04 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 25 listopada 2003 roku w sprawie utworzenia nowych kierunków studiów oraz uruchomienia studiów zawodowych inżynierskich prowadzonych w systemie zaocznym i wieczorowym, począwszy od roku akademickiego 2004/2005 oraz 2005/2006
- ◆ Pismo Okólne Nr 4/03/04 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 25 listopada 2003 roku w sprawie zmian w zasadach przyjmowania na I rok studiów w Politechnice Śląskiej w latach akademickich 2003/2004 do 2005/2006 laureatów i finalistów olimpiad
- ◆ Pismo Okólne Nr 5/03/04 Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 25 listopada 2003 roku w sprawie zasad doboru kandydatów na poszczególne kierunki studiów w Politechnice Śląskiej w roku akademickim 2004/2005 oraz 2005/2006

M. Rzepka

STOPNIE NAUKOWE, TYTUŁY, STANOWISKA

■ Zakończone doktoraty

▪ **dr inż. Artur PASIERBEK**
ur. 19.10.1974 r. w Sosnowcu, doktorant Wydziału Elektrycznego. Promotor - prof. dr hab. inż. Bernard Baron. Temat pracy: "Zastosowanie nowych technik do pomiaru natężenia pola elektrycznego quasistacjonarnego w otoczeniu urządzeń elektroenergetycznych". RE, 4.11.2003 r.

▪ **dr inż. Zenon KIDON**
ur. 6.09.1962 w Cieszynie, Instytut Elektroniki. Promotor - dr hab. inż. Ewaryst Tkacz, prof. nzw. w Pol. Śląskiej. Temat pracy: "Cyfrowe przetwarzanie sygnałów stabilograficznych". RAu, 18.11.2003 r.

▪ **dr inż. Stefan KOŁODZIŃSKI**
ur. 26.04.1953 r. w Gorzowie, doktorant studiów zaocznych Wydziału Automatyki. Promotor - dr hab. inż. Edward Hrynkiewicz, prof. nzw. w Pol. Śląskiej. Temat pracy: "Dekompozycja funkcji logicznych metodami spektralnymi, zorientowana na realizację tych funkcji w układach FPGA typu tablicowego". RAu, 18.11.2003 r.

▪ **dr inż. Małgorzata ZUBIELEWICZ**
ur. 17.02.1953 r. w Dąbrowie Górniczej, "Metalchem" Toruń, Oddział Zamiejskowy Tworzyw i Farb Gliwice. Promotor - prof. dr hab. inż. Witold Gnot. Temat pracy: "Mechanizm działania wybranych antykorozyjnych pigmentów nietoksycznych w organicznych wodorocieńczalnych układach błonotwórczych". RCh, 19.11.203 r., z wyróżnieniem

▪ **dr Artur MENARSKI**
ur. 29.01.1973 r. w Świętochłowicach, Procter&Gamble GmbH, Schwabach, Niemcy. Promotor - prof. dr hab. inż. Włodzimierz Sitko. Temat pracy: "Analiza porównawcza systemów zarządzania zasobami ludzkimi koncernów międzynarodowych i przedsiębiorstw polskich". ROZ, 26.11.2003 r.

■ Zatwierdzone habilitacje

▪ **dr hab. Andrzej POSMYK**
ur. 3.07.1955 r. w Zalesiakach, woj. łódzkie, Wydział Techniki Uniwersytetu Śląskiego, w zakresie inżynierii materiałowej. Uchwała Rady Wydziału Inżynierii Materiałowej i Metalurgii 28.01.2003 r., zatwierdzenie przez CK ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych 27.10.2003 r.

■ Nadanie tytułu naukowego profesora

▪ **prof. dr hab. Janusz WOCH**
Katedra Inżynierii Ruchu i Informatyki Transportu, od 17.11.2003 r.

U. Czaplą

Gratulujemy!

Uzupełnienie

Informując o ukończonych doktoratach w numerze 10(129) na str. 12 nie podaliśmy, że **Pani dr inż. Edyta Kujawska obroniła doktorat z wyróżnieniem**. Uściślając podaną informację składamy Pani Doktor tym większe gratulacje i życzymy dalszych sukcesów!

Red.

KONTAKTY MIĘDZYNARODOWE

W listopadzie br. zanotowano 88 wyjazdów zagranicznych do 17 krajów: Brazylia (1), Bułgaria (1), Czechy (20), Dania (1), Francja (4), Japonia (1), Litwa (2), Niemcy (28), Portugalia (2), Rosja (6), Słowacja (6), Słowenia (1), Szwajcaria (1), Ukraina (2), USA (4), Wielka Brytania (2), Włochy (6).

Głównym celem wyjazdów był udział w konferencjach - 68.

W tym samym okresie Uczelnię odwiedziło 7 osób z 5 krajów: Czech (1), Niemiec (3), Ukrainy (1), Wielkiej Brytanii (1), Włoch (1).

D. Obracaj

WSPÓŁPRACA Z UNIĄ EUROPEJSKĄ

● Szkolenia

do Programów Badawczych UE

Od października br. Regionalny Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE działający przy Dziale Współpracy z Zagranicą wznowił cykl szkoleń w zakresie funduszy unijnych. Odbyły się spotkania na temat:

"Akcje Marii Curie w 6. PR - zasoby ludzkie i mobilność",

"Ochrona środowiska - możliwości dofinansowania z Funduszy Strukturalnych",

"Współpraca międzyregionalna - wprowadzenie do inicjatywy Wspólnoty Europejskiej INTERREG III".

W listopadzie dużym zainteresowaniem cieszyły się szkolenia na temat:

"Fundusze Strukturalne - możliwości dla sektora edukacji",

"Stypendia dla naukowców w europejskich instytutach - ośrodki JRC oraz stypendia Marii Curie".

Po bliższe informacje zapraszamy do Działu Współpracy z Zagranicą.

A. Ober

● **LEONARDO DA VINCI - Edycja 2004**
Program LEONARDO DA VINCI wkroczył w kolejną fazę realizacji. W latach 2003-2004 program koncentruje się na realizacji następujących priorytetów:

◇ Nadanie wartości uczeniu się - opracowanie nowych i trwałych metod nadawania wartości uczeniu się w formalnym i pozaformalnym systemie kształcenia; transfer i wzajemne uznawanie dyplomów

◇ Nowe formy uczenia się i nauczania oraz podstawowe umiejętności w zakresie kształcenia i szkolenia zawodowego - udoskonalanie i tworzenie nowych metod kształcenia, dostosowanych do formalnych i pozaformalnych systemów kształcenia

◇ Poradnictwo i doradztwo zawodowe - wzmocnienie i poprawa jakości systemu poradnictwa zawodowego.

We wrześniu br. Dział Współpracy z Zagranicą przeprowadził serię prezentacji na wydziałach naszej Uczelni, które wyraziły chęć zapoznania się z możliwościami, jakie niesie z sobą program LEONARDO DA VINCI. W wyniku tej akcji został złożony jeden projekt pilotażowy w ramach projektów tematycznych. Termin składania propozycji projektów tematycznych minął 3 października; kolejny konkurs na projekty tematyczne zostanie ogłoszony prawdopodobnie w połowie przyszłego roku.

Do 13 lutego 2004 r. można składać projekty wymiany i staży, w ramach których, między innymi, studenci mają możliwość wyjazdów na staże w przedsiębiorstwach w krajach Unii, a nauczyciele i szkoleniowcy mogą uzyskać dofinansowanie na wyjazdy w celu wymiany doświadczeń. Wszystkie Wydziały zainteresowane złożeniem projektu wymiany i staży prosimy o kontakt z Działem Współpracy z Zagranicą, tel. 1998.

D. Raróg-Ośliżłok

● **Wspólnotowe Centra Badawcze przyjmą studentów na praktykę**

Do 31 grudnia br. można składać wnioski o przyjęcie na staż w jednym z siedmiu Wspólnotowych Centrów Badawczych (JRC). Oferta ta jest skierowana do studentów, studentów przygotowujących pracę magisterską oraz absolwentów do dwóch lat po uzyskaniu dyplomu. Limit wieku dla osób ubiegających się o staż to 29 lat. Szczegółowe warunki oraz wy-

magane dokumenty niezbędne do złożenia aplikacji są zamieszczone w Dyrektywie dostępnej na stronie www.jrc.cec.eu.int. Oprócz tego, poszczególne instytuty mogą stawiać dodatkowe warunki. Szczegółowe informacje na ten temat można znaleźć na internetowych stronach instytutów:

Instytut Materiałów Odniesienia i Pomiarów (IRMM) - <http://irmm.jrc.cec.eu.int>

Instytut Środowiska i Zrównoważonego Rozwoju (IES) - <http://ies.jrc.cec.eu.int>

Instytut Zdrowia i Ochrony Konsumenta (IHCP) - <http://ihcp.jrc.cec.eu.int>

Instytut Ochrony i Bezpieczeństwa Obywateli (IPSC) - <http://ipsc.jrc.cec.eu.int>

Instytut Pierwiastków Transuranowych (ITU) - <http://itu.jrc.cec.eu.int>

Instytut Energii (IE) - <http://ie.jrc.cec.eu.int>

Instytut Perspektywicznych Studiów Technologicznych (IPTs) - <http://ipts.jrc.cec.eu.int>

Na tych stronach zamieszczone są również szczegółowe programy badań instytutów oraz opisy projektów, w ramach których można odbyć staż. Gorąco zachęcamy do skorzystania z tej oferty!

D. Raróg-Ośliżłok

KONFERENCJE I SEMINARIA NAUKOWE

● **"Geochemia i geologia środowiska terenów uprzemysłowionych"**

W Górach Opawskich, w domu wczasowym "Ziemowit" w Jarnołtówku koło Głuchołaz, odbyła się w dniach 24-26 września br. konferencja pt. "Geochemia i geologia środowiska terenów uprzemysłowionych", zorganizowana przez Instytut Geologii Stosowanej i SITG przy Politechnice Śląskiej. Była to druga z tego cyklu konferencja, i oprócz uczestników z kraju, reprezentujących wyższe uczelnie (Politechnikę Śląską, Uniwersytet Śląski, Akademię Górniczo-Hutniczą i Politechnikę Wrocławską), jednostki naukowe i branżowe (Instytut Podstaw Inżynierii Środowiska PAN, Państwowy Instytut Geologiczny i Główny Instytut Górnictwa) oraz jednostki samorządowe (Starostwo powiatowe w Pszczynie), udział w niej wzięli pracownicy Uniwersytetu Technicznego z Ostrawy. Wygłoszono 20 referatów i zaprezentowano 6 posterów, których pełne teksty, recenzowane przez członków komitetu naukowego konferencji pod przewodnictwem prof. Wiesława Gabzdyla, zostały wydrukowane w ZN Pol. Śląskiej, seria Górnictwo, z. 256. Spośród omawianych zagadnień należy wymienić: monitoring geochemiczny, ochronę wód powierzchniowych i podziemnych, modelowanie procesów migracji zanieczyszczeń, skutki deponowania odpadów w środowisku i stosowanie surowców mineralnych

w ochronie środowiska. Konferencja umożliwiła wymianę doświadczeń, wywołała dyskusję i przyczyniła się do nawiązania bliższej współpracy badaczy i specjalistów, nieraz z odległych obszarów zainteresowań - w opinii uczestników stanowi to podstawę do dalszego cyklicznego kontynuowania spotkań. Uczestnicy konferencji wysłuchali również ciekawej prezentacji przedstawiciela Zespołu Parków Krajobrazowych, mgra Przemysława Korcza, dotyczącej zabytków górnictwa, głównie kopalnictwa złota na terenie Parku Krajobrazowego Gór Opawskich. Odbyła się także wycieczka pokonferencyjna do Czech, gdzie w pobliskim Jeseníku zwiedzono bogatą w szatę naciekową jaskinię "Na Pomezi", zapoznano się z historią i stanem obecnym uzdrowiska opartego na wodolecznictwie oraz zwiedzono jeden z licznych kamieniołomów w masywie granitowym Zulowej.

Tegoroczna konferencja poświęcona była uczczeniu jubileuszu 45-lecia działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej w Instytucie Geologii Stosowanej Pani prof. zw. dr hab. Lidii Chodynieckiej.

Pani Profesor podjęła pracę w Politechnice Śląskiej w 1956 r. bezpośrednio po ukończeniu studiów wyższych na Wydziale Geologiczno-Poszukiwawczym AGH w Krakowie. Jest wychowanką profesorów Anto-

niego Gawła i Jana Kuhla, którzy wycisnęli trwałe piętno na Jej zainteresowaniach naukowych, przekazali rzetelność i docieklivość badawczą, dbałość o jakość oraz etykę w nauce. W Jej dorobku naukowym, obejmującym m.in. 85 opublikowanych prac, wyróżnić można następującą problematykę:

- geochemia węglonośnych formacji karbońskich w zastosowaniu do rozpoznawania warunków facjalnych,
- mineralogia i petrografia wulkanitów i ich tufów,
- mineralogia i petrografia skał i kopalin towarzyszących pokładom węgla w Górnośląskim Zagłębiu Węglowym,
- badania odpadów pochodzenia mineralnego, w szczególności zmian fazowych na składowisku i wpływie pierwiastków śladowych na środowisko gruntowo-wodne.

Działalność naukowo-dydaktyczna Pani Profesor zaowocowała m.in. wypromowaniem czterech doktorów, pełnieniem funkcji w organizacjach naukowych (m.in. przewodniczyła Komisji Nauk Geologicznych PAN o/Katowice), wydaniem 7 książek i podręczników, udziałem w licznych komisjach rektorskich.

Społeczność Instytutu Geologii Stosowanej, Jej współpracownicy i wychowankowie składając z okazji Jubileuszu serdeczne życzenia zdro-

wia i wszelkiej pomyślności, dziękując za dotychczasową współpracę wyrazili nadzieję, że ich prośba o dalszą współpracę zostanie życzliwie przyjęta.

M. Pozzi

● TEMAG 2003

Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Techniczna "Trwałość Elementów i Węzłów Konstrukcyjnych Maszyn Górniczych" TEMAG 2003 zorganizowana została po raz jedenasty przez Zakład Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn Instytutu Mechanizacji Górnictwa Wydziału Górnictwa i Geologii, którym kieruje dr hab. inż. Antoni SKOĆ, prof. zw. w Politechnice Śląskiej. Konferencja odbywała się w Gliwicach i Ustroaniu w dniach 22-24 października br.

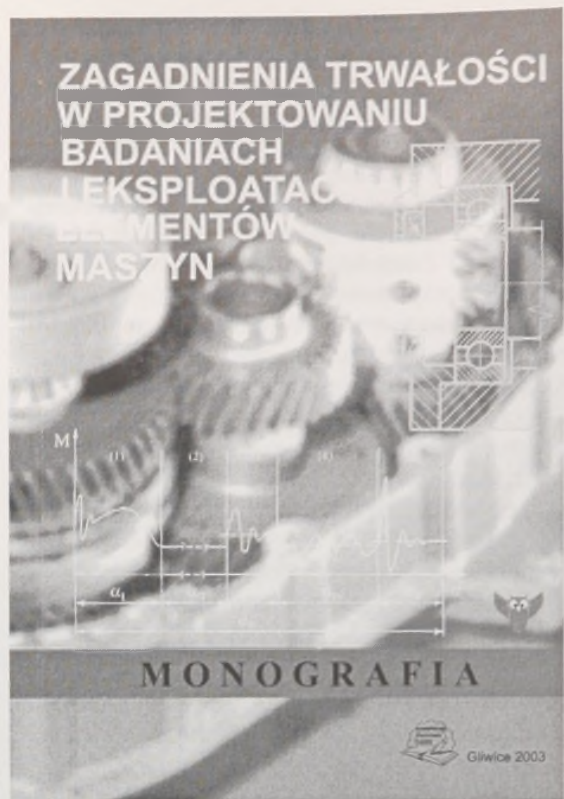
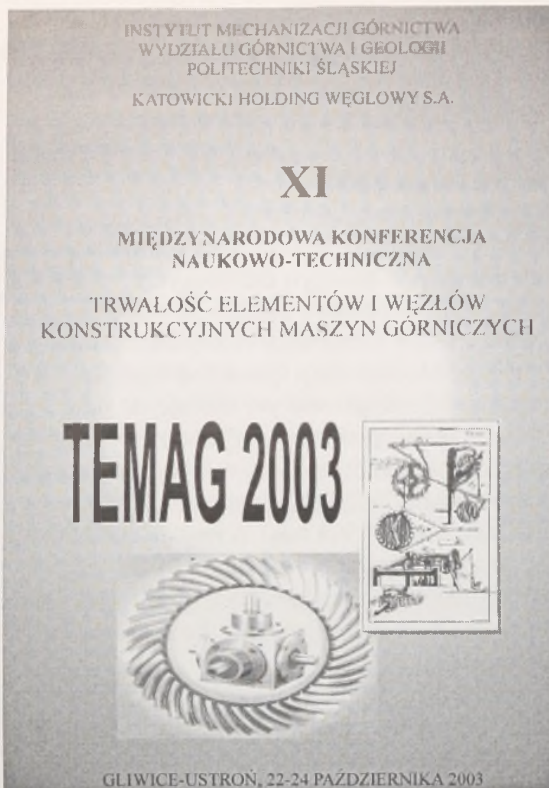
Począwszy od 1999 roku, a więc już po raz piąty, współorganizatorem Konferencji i motorem propagowania jej w górnictwym środowisku technicznym było Biuro Produkcji Katowickiego Holdingu Węglowego.

Radę Naukowo-Programową, której przewodniczył prof. dr hab. inż. Marian DOLIPSKI, prorektor ds. nauki i współpracy z przemysłem, a jednocześnie dyrektor Instytutu Mechanizacji Górnictwa, tworzył międzynarodowy zespół, w którym tradycyjnie uczestniczyli profesorowie z uniwersytetów technicznych w Ostrawie, Koszycach i Bratysławie. Ponadto w skład Rady weszli przedstawiciele krajowych uczelni, jednostek badawczo-rozwojowych, Katowickiego Holdingu Węglowego oraz Przedsiębiorstwa Produkcyjno-Usługowego PUMAR. Komitetem organizacyjnym Konferencji - jak i poprzednich dziesięciu - kierował dr inż. Jacek SPAŁEK.

Tematyka Konferencji skupiała się na praktycznych i naukowych problemach trwałości elementów i zespołów maszyn górniczych. W obecnej sytuacji w górnictwie jest ona szczególnie ważna z uwagi na konieczność podniesienia efektywności i niezawodności systemów technologicznych w kopalniach oraz obniżania kosztów wydobycia węgla i innych surowców użytecznych.

Głównym celem Konferencji była wymiana doświadczeń naukowych i praktycznych, zmierzających do tworzenia efektywnej drogi dla wdrażania nowych rozwiązań technicznych w zakładach górniczych. Stąd istotną część naukowej tematyki Konferencji stanowiła problematyka identyfikacji stanu eksploatacyjnego maszyn, ich monitorowania i diagnozowania, prowadzenia profilaktyki przeciwawaryjnej poprzez sterowanie trwałością oraz stosowania nowoczesnych metod projektowania i technologii wytwórczych.

Tradycyjnie, istotnym elementem wzbogacającym Konferencję były prezentacje nowych osiągnięć technicznych przez znane firmy pracujące dla górnictwa w zakresie:

- najnowszych technologii i maszyn do wykonywania wyrobisk chodnikowych (VOEST ALPINE - TECHNIKA GÓRNICZA I TUNELOWA, Sp. z o.o., Katowice),
- bezobsługowego sterowania zmechanizowanym kompleksem w kopalni węgla kamiennego (COMPENSUS, Sp. z o.o., Katowice),
- nowoczesnych, syntetycznych cieczy hydraulicznych dla górnictwa (D.A. STUART GmbH, Wuppertal),
- regulacji prawnych Unii Europejskiej w zakresie stosowania maszyn transportowych w górnictwie (TSCHAN - TUESCHEN u. ZIMMERMANN, Neunkirchen/Lennestadt).

W czasie Konferencji wygłoszono 22 referaty naukowo-techniczne (7 przez gości zagranicznych) oraz omówiono treść przygotowanej z okazji Konferencji monografii.

Materiały Konferencji wydano w dwu częściach:

Część I: Monografia zbiorowa pt. "Zagadnienia trwałości w projektowaniu, badaniach i eksploatacji maszyn", 168 stron, ISBN 83-7335-190-6,

Część II: Zbiór referatów - TEMAG 2003, 200 stron, ISBN 83-917265-2-5.

Materiały te dostępne są w Bibliotece Głównej Politechniki Śląskiej oraz w Bibliotece Instytutu Mechanizacji Górnictwa.

W opinii uczestników Konferencja TEMAG 2003 stanowiła interesujące i pożyteczne forum międzynarodowej wymiany doświadczeń naukowych i technicznych w zakresie aktualnych i przyszłościowych kierunków podnoszenia trwałości eksploatacyjnej maszyn i urządzeń górniczych.

W podsumowaniu obrad podkreślono celowość zorganizowania kolejnej XII Konferencji TEMAG 2004 w październiku przyszłego roku.

J. Spalek

● IV International Workshop on Research and Education in Mechatronics

W dniach 9-10 października br. odbyła się w Niemczech konferencja zatytułowana: 'IV International Workshop on Research and Education in Mechatronics'. Jest to cykliczna konferencja, której patronuje Network of Mechatronics University REM, organizowana tym razem przez University of Applied Sciences w Bochum. Zaicjonowana w 2000 roku w Bochum trafiła do Kilonii i Kopenhagi, a w dalszej kolejności trafi do Polski, Francji, Szwecji, Estonii i Czech.

Uczestniczyło w niej ponad 80 naukowców reprezentujących 20 krajów europejskich, azjatyckich i afrykańskich, co świadczy o systematycznym rozszerzaniu się idei - w pierw europejskich, a obecnie już międzynarodowych - corocznych spotkań służących wymianie doświadczeń i prezentacji najnowszych osiągnięć odnoszących się do różnych aspektów mechatroniki. Obrady były prowadzone w 3 równoległych sesjach:

- 1 - *Research and application of mechatronic systems (I)* - przewodniczący prof. K. Kluszczyński;
- 2 - *Research and application of mechatronic systems (II)* - przewodniczący prof. Bodo Heimann;
- 3 - *New trends in teaching Mechatronics and international curricula* - przewodniczący prof. Finn Conrad.

W konferencji uczestniczyło 6 pracowników Politechniki Śląskiej (z Zakładu Mechatroniki IETiP - 3, z Instytutu Elektrotechniki Teoretycznej i Przemysłowej - 2, z Instytutu Automatyki - 1), którzy wraz z trzyosobową grupą pracowników Politechniki Świętokrzyskiej stanowili największą reprezentację narodową (poza organizatorami konferencji). Referaty pracowników Politechniki Śląskiej obejmowały szeroki zakres tematyczny i podejmowały zagadnienia praktyczno-konstrukcyjne jak i teoretyczne, charakteryzujące się właściwą dla mechatroniki interdyscyplinarnością. Należy podkreślić bardzo dobrą atmosferę obrad, która sprzyjała szerokiej i żywej dyskusji. Towarzyszyła ona prawie wszystkim wystąpieniom i często w istotny sposób pogłębiała i poszerzała wnioski płynące z prezentacji. Funkcje chairmana i gospodarza pełnił prof. Friedbert Pautzke, dbając o sprawny przebieg konferencji oraz przyjazny klimat - tak na sali obrad, jak i podczas programu wieczornego. Należy podkreślić, że w obradach przez cały czas brał czynny udział rektor University of Applied Sciences profesor Reiner Dudziak.

Przyszłoroczna jubileuszowa konferencja odbędzie się w Polsce, a w jej współorganizację ze strony Politechniki Śląskiej będą zaangażowane: Zakład Mechatroniki IETiP, Centrum Edukacji w Mechatronice oraz Instytut Elektroniki. Konferencja będzie miała miejsce w dniach od 30 września do 2 października 2004 r. w pięknie położonej miejscowości Cedzyna (Góry Świętokrzyskie).

Zaproszenie do Polski w imieniu wszystkich organizatorów przekazał uczestnikom prof. Krzysztof Kluszczyński. Omówiono również wstępny ramowy program konferencji oraz zaprezentowano prelekcję opiewającą piękno Kielc i Gór Świętokrzyskich, opracowaną przez zespół profesora Romana Nadolskiego (współorganizatora ze strony Politechniki Świętokrzyskiej).

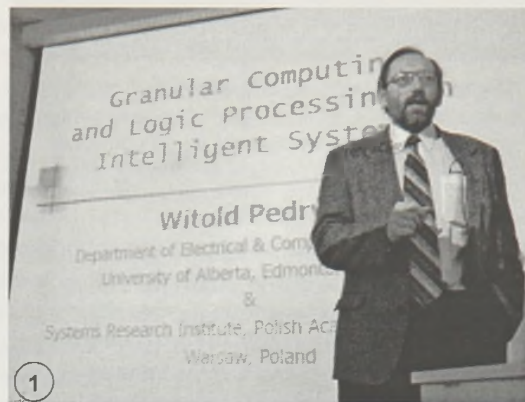
Po zakończeniu konferencji uczestnicy mieli możliwość zwiedzenia laboratoriów dydaktycznych i badawczych z zakresu mechatroniki na Uniwersytecie w Bochum. Miłym zaskoczeniem było to, że opiekunem laboratoriów jest inż. Krzysztof Nowak, który w latach siedemdziesiątych część studiów odbył na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej.

K. Kluszczyński

● 4. Sympozjum AI-METH 2003

W dniach 5-7 listopada br. na Wydziale Mechanicznym Technologicznym Politechniki Śląskiej odbyło się **Sympozjum "AI-METH 2003"**. Zorganizowały je dwie katedry naszej Uczelni: Katedra Podstaw Konstrukcji Maszyn i Katedra Wytrzymałości Materiałów i Metod Komputerowych Mechaniki, przy współudziale Polskiego Towarzystwa Metod Komputerowych Mechaniki. Sympozjum odbyło się pod auspicjami Ministerstwa Nauki i Informatyzacji oraz Wydziału IV Nauk Technicznych Polskiej Akademii Nauk. Było to już czwarte sympozjum poświę-

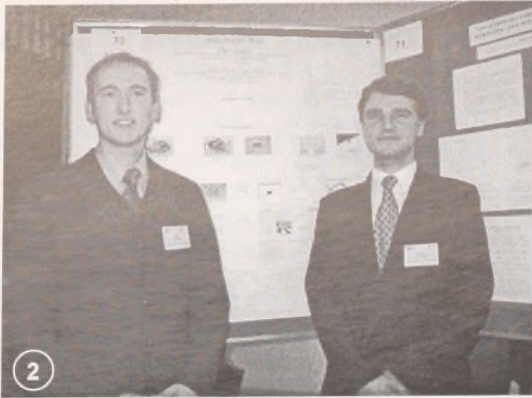
cone metodom sztucznej inteligencji, które zorganizowano na naszej Uczelni. Stale rosnąca ranga Sympozjum została potwierdzona tym, że zostało ono włączone do serii konferencji tematycznych ECCOMAS (European Community on COmputational Methods in Applied Sciences), co nadało mu status międzynarodowy. Do Komitetu Honorowego Sympozjum weszli: Minister Nauki prof. Michał Kleiber, Prezydent ECCOMAS prof. Eugenio Onate i Przewodniczący Wydziału IV PAN prof. Władysław Włosiński.

W. Pedrycz przedstawia referat otwierający Sympozjum

W skład Komitetu Programowego Sympozjum weszli profesorowie: Tadeusz Burczyński, Wojciech Cholewa i Witold Pedrycz. Zakres tematyki Sympozjum obejmował podstawy teoretyczne, studia wykonalności, badania porównawcze i zastosowania praktyczne metod sztucznej inteligencji. W szczególności przedmiotem zainteresowania były zagadnienia odpowiednich opisów i sposobów reprezentacji problemów oraz związanych z nimi przestrzeni problemu, reprezentacji, pozyskiwania, weryfikacji i walidacji wiedzy, niedokładnych, niepewnych oraz niekompletnych jakościowych i ilościowych danych, modeli i wiedzy, ziarnistości danych i wiedzy, bazujących na wiedzy strategii przeszukiwania i rozwiązywania problemów oraz metod wnioskowania/rozumowania, obliczeń symbolicznych i numerycznych opartych na koncepcjach pochodzących z systemów i procesów biologicznych, a także rozpoznawania obrazów bazującego na wiedzy.

Do międzynarodowego Komitetu Naukowego sympozjum zgodziło się wejść 41 profesorów z 12 krajów z trzech kontynentów (pełna lista dostępna na stronie internetowej Sympozjum). Jednym z najważniejszych zadań tego komitetu było recenzowanie referatów. Do opublikowania w materiałach tegorocznego sympozjum ostatecznie przyjęto 77 referatów, opracowanych przez 130 autorów reprezentujących 23 różne ośrodki naukowe krajowe i zagraniczne. Materiały Sympozjum wydano w języku angielskim. Komitet Programowy postanowił, że zostaną wydrukowane obszernie dwustronicowe streszczenia, zaś pełne teksty referatów zostaną dołączone na dysku CD do książki streszczeń.

Współautorzy referatu "Small walking robot" - M. Adamczyk i G. Bąchór - podczas sesji plakatowej (obaj panowie studiują wg programów indywidualnych na Wydziale MT naszej Uczelni pod opieką W. Moczulskiego)

Osobom pragnącym mieć pełne teksty referatów w wersji drukowanej umożliwiono zakup tych materiałów za dodatkową opłatą. Ważnym sposobem rozpowszechniania wyników naukowych symposium jest publikacja referatów za zgodą ich autorów na stronie internetowej konferencji, co przy dzisiejszym rozpowszechnieniu się dostępu do internetu umożliwia zapoznanie się z nimi osobom zainteresowanym z całego świata. Konferencję otworzył referat plenarny W. Pedrycza *Granular Computing and Logic Processing in Intelligent Systems* (fot. 1), który został wysłuchany z dużym zainteresowaniem. Dalsze obrady odbywały się w ramach sesji plenarnych i sesji plakatowej. Każda z sesji plenarnych rozpoczynała się od tzw. keynote. Przedstawiono: *Pattern classification with a compromise fuzzy reasoning* (K. Cpałka, L. Rutkowski), *Parallel evolutionary algorithms in optimization of thermoelastic structures in the presence of radiation* (R. Białecki, T. Burczyński, Z. Ostrowski, W. Kuś, A. Długosz), *Idea of fuzzy fault detectors, sensors and analysers* (M. Bartyś, J. M. Kościelny), *Interpretation of bayesian confirmation measures in rough set terms* (S. Greco, Z. Pawlak, R. Słowiński), *Computational methods of gene expression analysis for DNA microarray data* (K. Simek, A. Świerniak, M. Kimmel, K. Fajarewicz, B. Jarzab, M. Wiench - referat przedstawiony przez J. Rzeszowską-Wolny i K. Fajarewicza), *Genetic clustering in optimal structure design* (K. Adamska, R. Schaefer, H. Telega), *Computational tools based on artificial neural networks for analysis of composite materials* (M. Lefik, M. Wojciechowski). Ponadto 24 referaty zostały przedstawione w sesji plenarnej. Podobnie jak w zeszłym roku, pozostałe 45 referatów zostało przedstawionych na sesji plakatowej. Znaczenie tej sesji z każdym rokiem wzrasta, ponieważ stanowi ona doskonałą okazję do dogłębnego przedyskutowania problemów prezentowanych przez autorów referatów z osobami oglądającymi ich postery. Z takiej możliwości korzy-

stają na jednakowych prawach zarówno profesorowie, jak (zwłaszcza) młodzi uczestnicy tego symposium - doktoranci, a nawet studenci ostatnich lat studiów (fot. 2) - dyskutując ze sławami krajowymi i światowymi w dziedzinie sztucznej inteligencji i jej zastosowań (fot. 3).

Tegoroczne symposium przygotował i doprowadził do pomyślnego końca Komitet Organizacyjny, kierowany przez prof. Wojciecha Moczulskie-

Sławik, doktorant z Wydziału MT, dyskutuje nad problematyką swojego postera z prof. M. Sidahmedem (Francja)

go. Pomimo że tegoroczne Symposium przeszło do historii, już rozpoczęliśmy przygotowania przyszłorocznej konferencji, która odbędzie się w dniach 17-19.11.2004 r., zapewne znowu w Gliwicach. Najświeższe informacje można znaleźć na stronie Symposium <http://www.ai-meth.polsl.gliwice.pl>.

W. Moczulski

● TST 2003

Konferencja "Telematyka Systemów Transportowych - TST 2003" odbyła się w dniach 13-15 listopada br. w Katowicach oraz w Ustroniu. Była to już III edycja konferencji, która rokrocznie gromadzi najwybitniejszych przedstawicieli ze świata nauki i przemysłu w dziedzinie telematyki transportu. Spotkanie zostało zorganizowane przez Zespół Automatyki w Transporcie Katedry Transportu Szynowego Wydziału Transportu Politechniki Śląskiej w Katowicach, przy współdziałaniu Politechniki Warszawskiej i Politechniki Radomskiej. Zagadnienia poruszane na konferencji dotyczyły głównie konieczności optymalizacji użytkownika infrastruktury transportowej oraz przepływu pasażerów i towarów, poprawy bezpieczeństwa ruchu, rozwoju systemów nawigacji satelitarnej. Jest to związane z upowszechnianiem "inteligentnego" transportu w dziedzinie sterowania i zarządzania ruchem czy dostarczaniem informacji użytkownikom.

Przewodniczącym Komitetu Programowego Konferencji był Prezes Urzędu Transportu Kolejowego, prof. dr hab. inż. Janusz Dyduch, a Komitet tworzyli naukowcy z wielu ośrodków krajowych i zagranicznych z Czech, Jugosławii,

Niemiec, Słowacji, Rosji i Włoch. Sekretarzem Komitetu Programowego i jednocześnie Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego był dr inż. Jerzy Mikulski z Politechniki Śląskiej.

Aplikacje telematyczne w transporcie stanowią dużą część wszystkich zastosowań telematyki, stąd konferencja, która zgromadziła przedstawicieli prawie wszystkich gałęzi transportowych, odegrała bardzo ważną rolę w dziedzinie upowszechniania nowych inteligentnych rozwiązań w tak ważnym czasie wstępowania Polski w struktury unijne.

Sesja ogólna odbywała się w Katowicach. Otwarcia konferencji dokonał Przewodniczący Komitetu Organizacyjnego dr inż. Jerzy Mikulski, a słowo powitalne do uczestników wygłosił Prezes Urzędu Transportu Kolejowego, minister Janusz Dyduch. Wśród zaproszonych gości pojawili się Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju prof. Wojciech Cholewa i Dyrektor Wydziału Komunikacji i Transportu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego mgr inż. Jacek Stumpf oraz goście z Czech, Litwy, Niemiec, Rosji, Rumunii, Słowacji oraz Ukrainy i Wielkiej Brytanii, jak również przedstawiciele firm z branży telematycznej.

Podczas sesji katowickiej wygłoszone zostały referaty, których tematyka dotyczyła zagadnień związanych z problemami rozwoju i upowszechniania technologii i usług telematycznych w Polsce, wdrażania do eksploatacji systemów telematyki w transporcie kolejowym oraz drogowym (zwłaszcza najnowszych badań i osiągnięć w tej dziedzinie wraz z przykładami).

W Ustroniu odbyła się dalsza część konferencji. Podczas sesji ogólnej w Ustroniu prelegenci poruszyli zagadnienia dotyczące architektury i usług w systemie inteligentnego transportu oraz wybranych problemów zastosowania niektórych zaawansowanych technologii ITS. Uczestnicy dyskutowali także na temat diagnostyki systemów komputerowych w aplikacjach telematycznych, aspektów bezpieczeństwa danych wraz z zarządzaniem oraz na temat symulacji procesów transportowych na poziomie sieci Internet.

Kolejnego dnia odbyły się dwie sesje równoległe, z których pierwsza dotyczyła zastosowania systemów telematycznych w kolejnictwie, druga natomiast nieco szerszej tematyki, a więc pozostałych rodzajów transportu.

Na sesji kolejowej uczestnicy mieli możliwość poznania problemów wdrażania Europejskiego Systemu Zarządzania Ruchem Kolejowym, bez-

pieczeństwa wielokomputerowych systemów nadzoru i sterowania stosowanych w transporcie kolejowym, najnowszych rozwiązań sprzętowych oraz modelowania systemów transportowych. Sesja druga, o szerszej tematyce dotyczyła zastosowań inteligentnych systemów w transporcie drogowym, morskim a nawet problemu zastosowania telematyki transportu w technologii pocztowej.

W trzecim dniu, w godzinach przedpołudniowych odbyła się ostatnia sesja ogólna, po zakończeniu której uczestnicy konferencji mieli możliwość wysłuchania prezentacji przygotowanych przez przedstawicieli firm wdrażających w praktyce rozwiązania telematyczne.

Na zakończenie konferencji odbyła się dyskusja okrągłego stołu, której myślą przewodnią był rozwój i perspektywy telematycznych systemów transportowych oraz konieczność dalszego rozwoju i upowszechniania wiedzy na temat telematyki transportu, czego wyrazem może być potrzeba organizowania konferencji TST w przyszłym roku. Uczestnicy konferencji zgodzili się z potrzebą utworzenia w ramach Komitetu Transportu Polskiej Akademii Nauk sekcji Telematyki Transportu. Wśród wniosków konferencji znalazły się między innymi postulaty dotyczące stworzenia aktywnego systemu bezpieczeństwa we wszystkich działach transportu, opracowania systemu gromadzenia informacji oraz baz danych transportu z uwzględnieniem monitorowania i lokalizacji pojazdów (ewentualnie z określaniem stanu przesyłek), opracowania systemu wymiany informacji o pasażerach i przewożonych towarach, z uwzględnieniem

przewozów materiałów niebezpiecznych, szerszego zainteresowania rozwiązywaniem problemów transgranicznych czy uczestnictwa zainteresowanych organizacji w europejskim projekcie upowszechniania inteligentnych systemów transportowych.

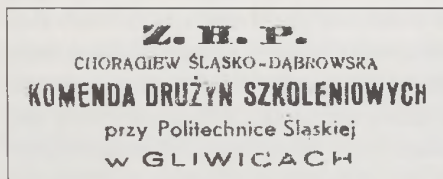
J. Mikulski

DRUŻYNY SZKOLENIOWE ZHP PRZY POLITECHNICE ŚLĄSKIEJ - POWSTANIE I DZIAŁALNOŚĆ

Krystyna Szmyd-Darlewska
b. sekretarka Drużyn Szkoleniowych ZHP
przy Politechnice Śląskiej

Na wieść o wydaniu przez Rząd dekretu o utworzeniu Politechniki Śląskiej zjechało do Gliwic w ciągu czerwca i lipca 1945 roku dziesiątki, a wkrótce setki pełnej zapału młodzieży. Młodzi ludzie przywozili z sobą багаż bogatych przeżyć, a reprezentowali bardzo różne poglądy. Walczyli wcześniej w partyzantce, Szarych Szeregach, na wschodnim i na zachodnim froncie. Na zewnątrz wyglądali podobnie: mizerni, nędznie odziani, często odziani w mundury wojskowe lub battle-dressy. Wszystkich ożywiała ta sama, gorąca chęć służby Polsce, choć nie wszyscy wyobrażali ja sobie w ten sam sposób.

Wnet przystąpiono do wynoszenia gruzu i remontu sal i biur przyszłej uczelni. Zaczęły powstawać pierwsze organizacje: socjalna - "Bratniak" oraz czuwająca nad bezpieczeństwem profesorów, personelu i studentów - Milicja Akademicka. Wśród jej członków znajdowali się dawni harcerze i uczestnicy Szarych Szeregów. Ich właśnie pomysłem było reaktywowanie harcerstwa tutaj,

na Ziemiach Odzyskanych, gdzie mogli służyć Polsce i środowisku. Do grupy inicjatorów należeli, między innymi, Zbigniew Gregorowicz, Leszek Hahn, Zygmunt Miller.

W połowie września 1945 r. wszyscy chętni w ilości ponad 30 osób zebrali się w jednej z uczelnianych sal przy ul. M. Strzody i postanowili założyć Drużyny Szkolenio-

we ZHP przy Politechnice Śląskiej w Gliwicach. Ustalono, aby działalność drużyn poszła w następujących kierunkach:

- rozwijanie pracy we własnych drużynach - szkolenie specjalnościowe zgodnie z zainteresowaniami,
- udział w życiu Uczelni poprzez uczestniczenie w spotkaniach akademiach, ogniskach, pracach dla Uczelni,
- wyjście w teren śląski poprzez spotkania z autochtoniczną młodzieżą powiatu gliwickiego: organizowanie wycieczek szlakiem powstań śląskich, organizowanie biwaków i ognisk z udziałem miejscowej ludności - zawsze z manifestacją polskości,
- akcja szkoleniowa - współpraca z Hufcem Gliwickim, pomoc w rozwoju ZHP na terenie miasta i powiatu, szkolenie młodzieży szkół podstawowych i średnich.

Następnie wybrano władze Drużyn Szkoleniowych w składzie:

komendant - Zbigniew Gregorowicz,
zastępcy - Jacek Węgrzynowicz, Zygmunt Hüpsch,
sekretarka - Krystyna Szmyd.

Opiekunem Drużyn Szkoleniowych zgodził się zostać dawny drużynowy IV Lwowskiej Drużyny Harcerzy odznaczony Krzyżem Harcerskim za Obronę Lwowa, jeden z siedmiu przedwojennych Harcmistrzów Rzeczypospolitej - profesor Michał Affanasowicz.

Rozpoczęto pracę zgodnie z wytyczonym planem w czterech drużynach:

- żeglarskiej - drużynowy Dominik Wajszel,
- szybowcowej - drużynowy Zygmunt Hüpsch,
- turystycznej (potem taternickiej) - drużynowy Zdzisław Dziędzielewicz,
- żeńskiej - drużynowa Wanda Wittówna.

Wkrótce w pracach uczestniczyło już 120 harcerzy. Wielu z nich miało już duże doświadczenie, nie tylko harcerskie. Na przykład, Zbigniew Gregorowicz brał, jako harcerz, udział w obronie Grodna, a następnie walczył w Armii Krajowej, między innymi w Powstaniu Warszawskim, awansowany w sierpniu 1944 roku do stopnia porucznika. Podobnie Dominik Wajszel i Zygmunt Hüpsch byli harcerzami pierwszej Błękitnej Drużyny im. płk. Leopolda Lisa-Kuli w Mościcach, a później

Szarych Szeregów, które zasiliły partyzancki batalion AK "Barbara" działający w okolicach Tarnowa.

Pierwsze ognisko harcerskie

Pod koniec października 1945 roku z inicjatywy rektora W. Kuczewskiego zorganizowaliśmy ognisko, które miało stać się okazją do kontaktu członków ZHP i ZWM. Zaprosiliśmy Jego Magnificencję, był obecny nasz opiekun prof. M. Affanasowicz oraz około 20 członków ZWM.

Zapadał wieczór...

Ognisko płonęło nieopodal warsztatów mechanicznych za budynkiem Wydziału Chemicznego. Przyglądaliśmy się sobie pełni nieufności. Różnice ideowe kładły się między nami niewidzialną barierą. Ale ognisko płonęło, ludzie wsiąkali w cień, byliśmy liczni, a mimo to cisi. Wszystkim przypominał się nastrój nie tak dawnych ognisk partyzanckich. Ktoś zaczął snuć wspomnienia. Potem znów ktoś inny. A potem już każdy dorzucał z własnych wspomnień o czasach walki partyzanckiej - uporczywej, nieustraszonej, pełnej determinacji.

Powoli zaczęło we wszystkich narastać przeświadczenie, że te wspomnienia są tak podobne, że w gruncie rzeczy robiliśmy to samo, bo sprawą nadrzędną jest przecież Polska. Zaczęliśmy wspólnie śpiewać, było coraz milej, serca stajały. Gdy noc zapadła, a ognisko zaczęło dogasać, poczuliśmy, że z pewnością znajdziemy wspólny język. Razem śpiewaliśmy "Idzie noc". To było bardzo udane ognisko - przysłisiliśmy osobno, w dwóch grupach, a wracaliśmy razem...

Na najbliższym zebraniu omawialiśmy to spotkanie. Ale równocześnie zaczęto dorzucać inne wspomnienia: druh Hüpsch opowiadał o swoim ojcu, który jako inżynier był bardzo przydatny do przymusowej pracy w Zakładach Chemicznych, należących do IG Farbenindustrie. Gdy dowiedział się, że więźniowie z powodu zbliżającego się frontu mają być pędzeni z obozu, ukrył się wieczorem wraz z kolegą w budynku Zakładów. Kiedy Zakłady zostały opuszczone przez Niemców starał się utrzymać choć kilka urządzeń w gotowości na przyjęcie - jak sobie wyobrażał - wojska polskiego. Ale to nie Polacy się pojawili, tylko żołnierze Armii Czerwonej, którzy załadowali na pociągi to, co się dało zdemontować, a resztę urządzeń zniszczyli. Oto dla kogo męczył się, głodny i zmarznięty uciekinier z obozu - dla "przyjaciół" czczonych przez ZWM. Takie i podobne wspomnienia sprawiły, że poczuliśmy się mniej przyjacielsko nastawieni do ZWM.

Pierwsze po wojnie Zaduszki

W dniu Święta Zmarłych odbyła się na Politechnice Śląskiej uroczystość poświęcona pamięci poległych. Rano o dziesiątej w auli Wydziału Elektrycznego zbrali się profesorowie i studenci na uroczystą akademię. Na scenie zaimprovizowano Grób Nieznanego Żołnierza z brzoźowym krzyżem i płonącymi zniczami. Straż przy nim pełniła warta honorowa studentów, w tym dwóch harcerzy. Oficjalną część akademii rozpoczął przedstawiciel Bratniej Pomocy, po czym wzruszające przemówienie wygłosił dyrektor administracyjny Uczelni, mgr Niżankowski. Wspomnił w nim zroszone krwią pola bitew, hitlerowskie obozy zagłady, powstanie warszawskie. W części artystycznej występowali studenci z wszystkich istniejących ugrupowań. W imieniu kręgu starszoharcerskiego wzruszający (własny!) wiersz o zmarłych żołnierzach deklamowała druhna Szmydówna. Akademię zakończono odśpiewaniem hymnu narodowego. Następnie uformował się pochód przez ulice Gliwic do Pomnika Wolności, gdzie złożono wieńce i gdzie przemawiał rektor Władysław Kuczewski. Uroczystość zakończyła się minutą ciszy ku czci poległych.

Współpraca z Hufcem Gliwickim

Zaczęliśmy od pomocy w organizowaniu i szkoleniu drużyn w szkołach podstawowych i średnich. Byliśmy częstymi gośćmi w harcówce przy ul. Kozielskiej, gdzie przy ognisku lub przy kominu spędzaliśmy długie godziny, opowiadając - każdy z nas - o swoich wojennych, często partyzanckich przygodach, o tym jak zdawaliśmy egzamin z miłości do Ojczyzny. Ogień trząsał, było cicho, wpatrywały się w nas dziesiątki oczu miejscowych słuchaczy. Wspólnie uczyliśmy się najnowszej historii. Zawiaływały się serdeczne przyjaźnie - bywało, że kończyły się małżeństwami. Ćwiczyliśmy też naszych młodszych przyjaciół w zdobywaniu harcerskich sprawności: druhów z drużyny turystycznej w marszu na azymut, drużynę szybowcową w wyklejaniu modeli (lotnisko, niestety, nie było dostępne). Druh Węgrzynowicz uczył jak robić przepiękne wycinanki. Gdy przyszła wiosna wyjeżdżaliśmy w lasy koło Łączy czy Taciszowa, gdzie odbywały się biegi harcerskie, a wieczorami były organizowane ogniska z występami artystycznymi i gawędami dla miejscowej, licznie gromadzącej się ludności.

Wobec braku w mieście instruktorów harcerskich, do pracy z młodzieżą w hufcach męskim i żeńskim przeszli drużny i druhowie: Danuta Kowalska, Halina Koziarz, Jan Golczewski, Zbigniew Gregorowicz, Zbigniew Kaim, Zbigniew Rychlik i Jacek Węgrzynowicz. W Zielone Święta 1946 roku zorganizowano dwudniowe ćwiczenia wszystkich drużyn harcerskich z miasta i powiatu gliwickiego. Zadaniem ćwiczeń było objęcie wywiadami historycznymi i krajoznawczymi licznych wsi leżących na trasach walk powstańców śląskich. Pierwszego dnia po wykonaniu zadań drużyny meldowały się w Rachowicach. Tu odbyło się wieczorem uroczyste ognisko z licznym udziałem okolicznej ludności. Organizatorem ćwiczeń był zastępca hufcowego Zbigniew Gregorowicz HO. Następnego dnia rano została odprawiona msza św. przy miejscowym kościółku, a później, po przeprowadzonych grach polowych, młodzież powróciła do Gliwic i przemaszerowała głównymi ulicami miasta (fot. 1 i 2 na drugiej stronie okładki; pierwszy z prawej harcerz na fot. 2 to właśnie Z. Gregorowicz, późniejszy profesor).

Osobny rozdział naszej działalności to organizowanie licznych wakacyjnych obozów harcerskich. Drużna Halina Koziarz szczególnie wspomina ostatni obóz żeńskiego hufca z Gliwic z 1948 roku w Mikoszewie (fot. 3, 4, 5), gdzie pełniła funkcje skarbnika, zaopatrzeniowca i organizatora wycieczek. Komendantką obozu była Hanka Waligórska, zaś obożną Janka Zasiadkiewicz - obie z Politechniki. Po powrocie do Gliwic nastąpiło zakończenie działalności i przekazanie hufca.

Z perspektywy czasu warto wspomnieć o naszej pełnej zapału naiwności w roku 1945, gdy wierzyliśmy we wszystko o czym nas zapewniano, i o tym, jak powoli otwierały się nam oczy, gdy zaczynaliśmy pojmować gorzką prawdę. Z końcem 1947 roku Drużyny Szkoleniowe zostały zmuszone do zaprzestania działalności na Uczelni, co było spowodowane rozwiązaniem decyzją władz Kręgu ZHP i kilku innych organizacji studenckich. Funkcjonariusze Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego dokonali przeszukań, rewizji i zniszczyli bezpowrotnie skromny dorobek materialny oraz dokumentację Drużyn Szkoleniowych. Kilku aktywnych harcerzy zostało relegowanych z Uczelni. Na szczęście po pewnym czasie zostali oni przyjęci na studia w Politechnice Wrocławskiej.

Po październikowej odwilży, w grudniu 1956 roku, wznowiono działalność harcerstwa na Politechnice Śląskiej nadając organizacji nazwę I Kręgu Starszoharcerskiego "Żagiew" im. Sir Roberta Baden-Powella. Pierwszym drużynowym Kręgu został Jan Tadeusz Żeliński HR.

PS. Pieczętka, której odcisk zaprezentowano na początku tego artykułu, to jedyne, co udało się uchronić z dokumentów Drużyn Szkoleniowych po nalocie UB na ich siedzibę w grudniu 1947 roku.

ZJAZDY CHEMIKÓW-LWOWIAKÓW

Maria Kuczyńska

Zjazdy Weteranów Polskiej Chemii - wychowanków Wydziału Chemicznego Politechniki Lwowskiej, które rozpoczęły się w 1986 roku, gromadziły absolwentów i byłych studentów z lat przedwojennych, jak też i tych, którzy studiowali we Lwowie w okresie wojennym w Politechnicznym Instytucie (lata 1939-1941), następnie podczas okupacji niemieckiej (lata 1941-1944) w szkole zwanej Staatliche Technische Institute, jak też w Politechnicznym Instytucie w latach 1944-1946. Inicjatorem zjazdów był prof. Bolesław Bachman, który wraz z prof. Włodzimierzem Kisielowem uzyskał zgodę i poparcie władz Politechniki Śląskiej na organizowanie takich zjazdów na terenie Uczelni w Gliwicach. Patronat nad imprezą przyjęło Polskie Towarzystwo Chemiczne. Początkowo spotkania te - z uwagi na nader czułą wówczas cenzurę - nosiły nazwę "Spotkania Weteranów Polskiej Chemii"; dopiero w latach późniejszych dodano obecny podtytuł. Pierwszy uroczysty zjazd odbył się w Gliwicach w dniach 20-21 czerwca 1986 r. w auli Wydziału Chemicznego z udziałem JM Rektora Politechniki Śląskiej i Dziekana Wydziału. Spotkanie uświetnili swoją obecnością zaproszeni goście, wśród których byli członkowie PAN w osobach prof. Bogusławy Trzebiatowskiej i prof. Bogusława Bobrańskiego, jak też zasłużeni naukowcy i pracownicy przemysłu chemicznego. Wygłoszony na tym zjeździe, inicjującym coroczne spotkania, referat prof. Jerzego Schroedera przedstawił życiorysy znanych absolwentów Politechniki Lwowskiej i ich wkład w organizowanie szkolnictwa wyższego w zakresie chemii i przemysłu chemicznego w powojennej Polsce. Uczestnicy zjazdu złożyli kwiaty pod znajdującymi się w gmachach Wydziału Chemicznego tablicami honorowymi profesorów: Wacława Leśniańskiego, Edwarda Suchardy, Tadeusza Hoblera i Tadeusza Pukasa, jak też na cmentarzach w Gliwicach na grobach profesorów Wacława Leśniańskiego i Adolfa Joszta.

Kolejne zjazdy odbywały się w Klubie Pracowników Politechniki Śląskiej. Tylko trzy z nich odbywały się w innych uczelniach, mianowicie trzeci w 1988 r. i szósty w 1991 r. zorganizowano we Wrocławiu, a piętnasty w 2001 r. - w Łodzi.

Tematyka referatów wygłaszanych na zjazdach obejmowała historię rozwoju różnych gałęzi przemysłu chemicznego z uwzględnieniem przede wszystkim wkładu znanych uczonych lwowskich w danej dziedzinie, jak też informacji o organizacji nauczania chemików na uczelni lwowskiej. Niektóre zjazdy były poświęcone setnym rocznicom urodzin profesorów: Adolfa Joszta w 1989 r., Tadeusza Kuczyńskiego w 1990 r. i Edwarda Suchardy w 1991 r. Ten ostatnio wymieniony odbył się we Wrocławiu. Każdorazowo naświetlano ich sylwetkę i dorobek naukowy.

W późniejszych latach zapraszano jako referentów potomków wybitnych profesorów Politechniki Lwowskiej, w tym mgra inż. Stanisława Frankego, który referował życiorys swego dziadka Jana Nepomucena Frankego, wielokrotnego rektora i prorektora Politechniki Lwowskiej, oraz mgr Krystynę Jurasz-Dąbmską, która opowiadała o pradziadku Julianie Oktawianie Zachariewiczzu, projektancie i głównym twórcy gmachów głównego i chemicznego Politechniki Lwowskiej. Spotkaniom tego typu towarzyszyło zorganizowanie małych wystaw zawierających cenne dokumenty, fotografie i różne pamiątki po przodkach.

W ostatnich latach zaproszono dwoje kolegów pracujących w Stanach Zjednoczonych. Na dwunasty zjazd przyjechał prof. Waclaw Szybalski, światowej sławy genetyk z Uniwersytetu Stanu Wisconsin. Przebywa on w USA od końca lat czterdziestych. Stale współpracuje z ośrodkami w Kraju, dzięki czemu otrzymał już cztery doktoraty h.c. na uczelniach krajowych. Zaproszono także na czternasty zjazd prof. Zuzannę Szklarską-Śmiałowską, pracującą na Uniwersytecie Columbus, Ohio. Była ona asystentem na Wydziale Chemicznym Politechniki Śląskiej, gdzie w 1952 r. uzyskała tytuł doktora.

Podczas wszystkich zjazdów pozostawiono czas na kontakty osobiste uczestników podczas wspólnych posiłków, co stanowiło dodatkowy czynnik sprzyjający wytwarzaniu specyficznej atmosfery spotkań. Na te rozmówki koleżeńskie przy kawie pozostawiono popołudnie pierwszego dnia zjazdu i popołudnie drugiego - po wspólnym obiedzie.

Na zakończenie siedemnastego zjazdu Maria Kuczyńska stwierdziła, że wobec malejącej liczby uczestników i braku następcy organizatora ten zjazd można traktować jako ostatnie oficjalne Spotkanie Weteranów Chemii. Podziękowała współpracownikom, czyli koleżance Urszuli Szałajko i koledze Władysławowi Łozińskiemu za współpracę. Obecni wyrazili podziękowania Marii Kuczyńskiej za jej trud włożony w organizację zjazdów.

A oto pełne kalendarium zjazdów.

I - 20-21.06.1986, Gliwice, 54 uczestników.

Jerzy Schroeder: *Weterani Polskiej Chemii. Życiorysy absolwentów Politechniki Lwowskiej.*

II - 19-20.06.1987, Gliwice, 60 uczestników.

Włodzimierz Kisielow: *Rozwój krajowej petrochemii ze szczególnym wkładem prof. Stanisława Pilata.*

Urszula Szałajko: *Studia na Wydziale Chemicznym Politechniki Lwowskiej w okresie międzywojennym. Programy nauczania i wykładowcy.*

III - 28.10.1988, Wrocław, 45 uczestników.

Bogusława Trzebiatowska: *Rola uczonych lwowskich w tworzeniu środowiska naukowego we Wrocławiu.*

Jerzy Schroeder: *Lwowska szkoła technologii nieorganicznej i jej kontynuatorzy.*

IV - 8-9.09.1989, Gliwice, 33 uczestników. **Zjazd z okazji setnej rocznicy urodzin prof. Adolfa Joszta.**

Bolesław Bachman: *Profesor Adolf Joszt - człowiek i uczony.*

Maria Zdybiewska: *Profesor Adolf Joszt jako prekursor ochrony środowiska i współtwórca Wydziału Inżynierii Sanitarnej Politechniki Śląskiej.*

Jerzy Chmielowski: *Wspomnienie o prof. Adolfie Joszcie.*

V - 14-15.09.1990, Gliwice, 39 uczestników. **Zjazd w setną rocznicę urodzin prof. Tadeusza Kuczyńskiego.**

Włodzimierz Kisielow: *Sylwetka naukowa prof. Tadeusza Kuczyńskiego.*

VI - 25.06.1991, Wrocław, 70 uczestników. **Zjazd w setną rocznicę urodzin prof. Edwarda Suchardy.**

Bogusława Trzebiatowska: *Kariera naukowa prof. Edwarda Suchardy.*

Jerzy Schroeder: *Droga życiowa i przebieg kariery naukowej prof. Edwarda Suchardy*.
Przemysław Mastalerz: *Kierunki badań naukowych prof. Edwarda Suchardy*.

VII - 4-5.09.1992, Gliwice, 24 uczestników.

Bolesław Bachman: *Aktualne zagadnienia przemysłu spożywczego*.

Władysław Bohr: *O naszych profesorach na wesoło*.

VIII - 3-4.09.1993, Gliwice, 51 uczestników.

Urszula Szałajko: *Studia politechniczne we Lwowie do 1918 roku*.

Stanisław Franke: *Jan Nepomucen Franke, ośmiokrotny rektor CK Szkoły Politechnicznej we Lwowie*.

Maria Kuczyńska: *Lwowskie środowisko naukowe w latach 1939-1945*.

IX - 9-10.09.1994, Gliwice, 48 uczestników.

Krystyna Jurasz-Dąmbska: *Julian Oktawian Zachariewicz, twórca budynków Politechniki Lwowskiej*.

X - 8-9.09.1995, Gliwice, 50 uczestników.

Maria Kuczyńska: *Wspomnienia ze Zjazdów Weteranów Chemii w związku z pięćdziesiątym jubileuszowym spotkaniem*.

Włodzimierz Kisielow: *Wkład uczonych Politechniki Lwowskiej do wiedzy o naftcie*.

Maria Kuczyńska odczytała zaproszenie na jubileuszowe uroczystości w sto pięćdziesiątą rocznicę Lwowskiej Politechniki, które odbyły się w dniach 17-24.10.1994 roku we Lwowie.

XI - 13-14.10.1997, Gliwice, 30 uczestników.

Tadeusz Skarżyński: *Martyrologia środowiska chemików Politechniki Lwowskiej*.

Maria Kuczyńska: *Przegląd publikacji dotyczących Politechniki Lwowskiej. Część I*.

XII - 12-13.10.1998, Gliwice, 35 uczestników.

Zbigniew Brzozowski (profesor na Wydziale Chemicznym Uniwersytetu Warszawskiego): *Kontynuacja współpracy między Politechniką Warszawską a Politechniką Lwowską w 125-lecie Wydziału Chemicznego Politechniki Lwowskiej*.

Wacław Szybalski (profesor McArdle Laboratory for Cancer Research, University of Wisconsin, USA): *Moja droga ze Lwowa do Stanów Zjednoczonych*.

Maria Kuczyńska: *Przegląd publikacji dotyczących Politechniki Lwowskiej. Część II*.

XIII - 11-12.10.1999, Gliwice, 32 uczestników.

Maria Kuczyńska: *Dwa wydania wspomnień prof. Alicji Dorabalskiej "Jeszcze jedno życie"*.

Maria Kuczyńska: *Zdzisława Ruzewicza "Ludzie i Dzieła" - studia nad historią chemii na ziemiach polskich*.

Mieczysława Miklaszewska: *Prace literackie koleżanki Jadwigi Dabulewicz-Rutkowskiej*.

XIV - 9-10.10.2000, Gliwice, 27 uczestników.

Zuzanna Szklarska-Śmiałowska (profesor State University, Columbus, Ohio, USA): *Życie na amerykańskich uniwersytetach*.

Maria Kuczyńska: *Promocja pracy Zbysława Popławskiego pt. "Politechnika Lwowska 1844-1945. Rodowody katedr. Wykaz nauczycieli akademickich. Dziedzictwo"*.

Maria Kuczyńska: *Rok 1945 w życiu prof. Edwarda Suchardy*.

Bolesław Bachman: *Stulecie kreowania działalności Teatru Wielkiego we Lwowie*.

XV - 3-4.09.2001, Łódź, 8 uczestników.

Jerzy Kroh: *Wspomnienie o prof. Alicji Dorabalskiej, profesorze Politechniki Lwowskiej i Łódzkiej*.

XVI - 7-8.10.2002, Gliwice, 19 uczestników.

Zjazd upamiętniający sylwetkę zmarłego 4 sierpnia 2002 roku Bolesława Bachmana, inicjatora tych spotkań.

Jerzy Chmielowski: *Ś.p. Bolesław Bachman, inicjator zjazdów*.

Stefan Kotowicz: *Wspomnienie o Przyjacielu*.

Jerzy Chmielowski: *Instytut prof. Rudolfa Weigla w okresie okupacji niemieckiej*.

Zdzisław Szałajko: *Dwa finały moich studiów na Politechnice Lwowskiej*.

XVII, ostatni - Gliwice.

Jerzy Chmielowski: *Konferencja Weiglowska we Lwowie w dniach 10-14 września 2003 r.*

Edward Zawada: *Moje życie zawodowe*.

Tadeusz Persz: *27 Wołyńska Dywizja - najbardziej tragiczna, a zarazem bohaterska jednostka bojowa AK*.

STANISŁAW GRYMOWICZ - 40 LAT W SPORCIE

Ze sportem związał się mgr Stanisław Grymowicz najpierw jako zawodnik w zespołach koszykówki i rugby od 1953 roku, zaś od ukończenia warszawskiej AWF w roku 1963 pracuje w Politechnice Śląskiej jako nauczyciel akademicki, kierownik Studium WFiS (1975-1986). Równocześnie działa jako trener koszykówki w AZS Gliwice, działacz AZS i PZKosz na szczeblu lokalnym i krajowym, wychowawca wielu klasowych zawodników i trenerów. Założona przez niego w 1986 roku sekcja sportów siłowych jest w ostatnich latach najlepszą sekcją trójboju siłowego w środowisku akademickim.

Jego działalność organizacyjna znacznie przyczyniła się do rozwoju bazy sportowej Uczelni

i AZSu: boisk, kortów, hali sportowej, przystani nad jeziorem Dzierżno, i do upowszechnienia kultury fizycznej wśród studentów. Został za to wyróżniony, między innymi,

nagrodą Ministra oraz Medalem Edukacji Narodowej. Działalność sportowa przyniosła mu Złotą Odznakę Działacza Kultury Fizycznej i złote odznaki PZKosz, Judo i AZS.

Z okazji jubileuszu 40-lecia działalności sportowej w AZS Politechniki Śląskiej odbył się benefis Stanisława Grymowicza. Głównym punktem imprezy był mecz koszykówki jego byłych zawodników, po którym można było zasiąść przy wspólnym stole i wspominać lata, kiedy brakowało obiektów i sprzętu, ale nie brakowało chęci i zapału - na początku lat 70. AZS Gliwice był czołową drużyną

II ligi, ustępując tylko Baidonowi Katowice. Przyjazd tak wielu byłych zawodników z całej Polski był dowodem, że jako trener i jako człowiek zyskał sobie powszechne uznanie i sympatię. Wyrazem ciepłych uczuć do Jubilata był wzruszający adres gratulacyjny od zawodników. Klamrę pokoleniową stanowił mecz koszykówki 9-latków oraz występ - z widowiskiem historycznym - zespołu I LO "MEDIO EWO" pod kierunkiem profesora liceum Macieja Mikuły, niegdyś trenowanego przez Stanisława Grymowicza.

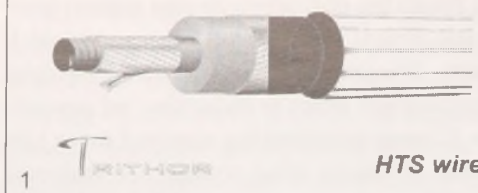
Jubilat został uhonorowany medalem "Za zasługi w rozwoju koszykówki w Polsce", paterą od Śląskiego Związku Koszykówki, dyplomem uznania i pucharem AZSu Gliwice od Prezesa Klubu prof. Mariana Dolipskiego.

WALKA HIPOLITY O JAKOŚĆ ENERGII ELEKTRYCZNEJ

Cewka z nadprzewodnika wysokotemperaturowego (HTS - fot.1) jest magazynem energii elektrycznej w źródle zasilania bezprzerwowe (MegaUPS-SMES), realizowanego w Zakładzie Napędu Elektrycznego i Energoelektroniki na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej w ramach V Programu Ramowego i projektu HIPOLITY (HIGH POWER QUALITY). Tym sposobem technologia nadprzewodników wysokotemperaturowych zaistniała w Politechnice Śląskiej. W Me-

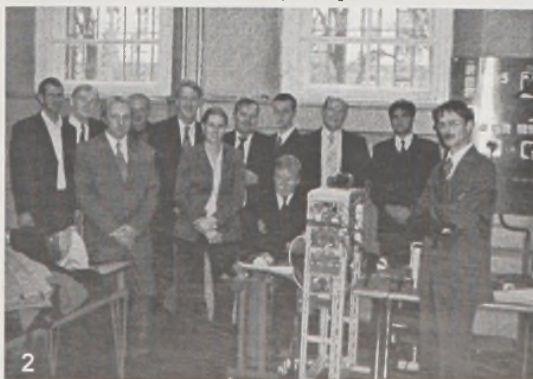
5 FRAMME PROGAM HIPOLITY

gaUPS-SMES energia przechowywana jest w cewce nadprzewodnikowej, i jest to najkorzystniejsze rozwiązanie ze względu na bardzo wysoką sprawność, wysoką dynamikę oraz znakomitą objętościową i masową gęstość mocy i energii. Tak korzystne właściwości posiada ten system w porównaniu do innych systemów składowania energii - w akumulatorach ołowiowych, masach wirujących, w (super)kondensatorach.

Projekt jest realizowany przy współpracy z czterema ośrodkami: **TRITHOR** (Niemcy, Rheinsbach), **FUTURA** (Heerhugowaard, Holandia), **ENEL** (Gliwice, Polska), **KEMA** (Arnhem, Holandia).

TRITHOR specjalizuje się w produkcji nadprzewodników wysokotemperaturowych do zastosowań elektroenergetycznych, w tym do systemów magnetycznych. FUTURA natomiast jest przedsiębiorstwem produkującym systemy hitech, wymagające zastosowań współczesnych kompozytów. Produkty ich wdrożone są w medycynie, technice laserowej oraz w technologii kosmicznej. Trzecie przedsiębiorstwo, ENEL, wytwarza przekształtniki energoelektroniczne przeznaczone do sterowanego napędu elektrycznego oraz przekształtniki do nagrzewania indukcyjnego i innych technologii przemysłowych. Badania w ramach projektu między innymi prowadzone są w instytucie KEMA oraz w Zakładzie Napędu Elektrycznego i Energoelektroniki. KEMA jest niezależną instytucją ukierunkowaną na problemy związane z generacją, przesył i dystrybucję energii elektrycznej i odpowiednim konsultingiem, badaniami laboratoryjnymi oraz certyfikacją. W ramach projektu Zakład Napędu Elektrycznego i Energoelektroniki prowadzi badania nad przekształtnikami energoelektronicznymi, pomiarami, stero-

waniem mikroprocesorowym oraz nad magazynem energii - cewką nadprzewodzącą. Kolejne trzecie spotkanie robocze projektu HIPOLITY odbyło się w Politechnice Śląskiej w dniach 20-22 października br. Gospodarzem był prof. Bogusław Grzesik.

W spotkaniu udział wzięli (fot. 2 - od lewej): Marcel de Koning (Futura), prof. Bogusław Grzesik, mgr inż. Marcin Zygmantowski, Uwe Birk, Eelco Bos (Futura), dr Joshien Krijgsman (KEMA), dr inż. Henryk Kołodziej, dr inż. Janusz Nowak, mgr inż. Szymon Pasko, dr Carsten Bühler (Trithor) mgr inż. Jarosław Michalak, dr inż. Tomasz Biskup. Podczas spotkania wygłoszone zostały następujące referaty:

1. *Obwody główne przekształtnika energoelektronicznego (AC/DC PWM converter)* - dr Janusz Nowak, ENEL
2. *Przekształtnik energoelektroniczny (AC/DC PWM converter) i sterowanie DSP* - prof. Bogusław Grzesik, Politechnika Śląska
3. *Jakość energii elektrycznej. Zasadnicze wymagania oraz procedury oceny zgodności* - Szymon Pasko, Politechnika Śląska
4. *Cewka HTS - stan aktualny* - Dr. Josien Krijgsman, KEMA
5. *System chłodzenia (coldhead)* - Dr. Carsten Bühler, TRITHOR
6. *Problematyka quench* - Dr. Carsten Bühler, TRITHOR
7. *Technologia cryocooler* - Mr. Marcel de Koning, FUTURA.

Podczas spotkania podsumowano stan aktualny realizacji projektu oraz doprecyzowano zadania pozostające do realizacji.

Jednym z najważniejszych wydarzeń spotkania była prezentacja opracowanego modelu MegaUPS-SMES. Model został przedstawiony przez dra inż. Tomasza Biskupa, mgra inż. Jarosława Michalaka, mgra inż. Szymona Pasko, mgra inż. Marcina Zygmantowskiego. Przeprowadzone eksperymenty potwierdziły wszystkie żądane właściwości i charakterystyki.

Celem ostatecznym projektu HIPOLITY jest zrealizowanie systemu magazynującego energię 2 MJ przy mocy kilkuset kW do końca 2004 r.

Korzyści ze stosowania cewki z nadprzewodnika jako magazynu energii, to między innymi brak rezystancji, a co za tym idzie, brak strat energii w trakcie przepływu prądu elektrycznego. Taki rodzaj zasobnika energii gwarantuje nie tylko impulsowe wstrzykiwanie dużych porcji energii do sieci w przypadkach krótkotrwałych zapadów napięcia, ale także kompensację mocy biernej i eliminację wyższych harmonicznych. Sterowanie całego układu jest realizowane za pomocą procesora sygnałowego.

Należy podkreślić, że wielkie zainteresowanie techniką nadprzewodników wysokotemperaturowych w świecie wynika z faktu, że energia elektryczna staje się towarem, oraz ze stałego wzrostu nieliniowych i niespokojnych odbiorników przyłączanych do sieci rozdzielczych.

Projekt HIPOLITY przynosi nie tylko technologię nadprzewodników wysokotemperaturowych, ale jej liczne zastosowania oraz bezpośrednie kontakty z naukowcami i przedsiębiorstwami hitech z Europy zachodniej.

B. Grzesik, Sz. Pasko

NB. **Hipolita**, królowa Amazonek, córka Areasy i Otrery, była właścicielką cudownego pasa zapewniającego zwycięstwo.

PRZYKAZANIA DOKTORANTA

Poniższy tekst, odświeżający problem doktorantów (temat poruszany już w prehistorii, czyli w latach siedemdziesiątych, przez tygodnik studencki ITD), można znaleźć w internecie. Niech i ci, którzy mają kłopoty z dotarciem do internetu, też mają szansę przeczytać. A czy było warto, każdy sam potem oceni. Ale mądrzy władcy zwykle nie lekceważyli uwag błazna...

Red.

Motto: Możesz nie być uczonym, ale masz obowiązek być doktorem.

● Dobór promotora

1. Najważniejszą rzeczą w pracy doktorskiej jest prawidłowy dobór promotora, który swym nazwiskiem stanowi wystarczającą tarczę dla obrony pracy. Najlepiej, gdy promotor ma takie stanowisko (niekoniecznie ze względu na osiągnięcia naukowe), że wszyscy ewentualni oponenci pracy sztywnieją na sam jego widok czy nawet wzmiankę o nim. Niestety takich promotorów jest stosunkowo niewiele, a część z nich jest jeszcze nadmiernie wymagająca, stąd przydatność takich promotorów "pancerników" jest bardzo ograniczona i trzeba się zdecydować na wybór spośród "dostępnych śmiertelników".

2. Promotor nie może być taki, który na twojej pracy chce zrobić karierę, to znaczy chce dopiero wykazać swoje wysokie kwalifikacje, gdyż dotychczas nie miał do tego żadnej innej okazji. Szczególnie bacznie strzec się należy promotorów dziewiczych, u których masz być pierwszym królikiem doświadczalnym. Taki promotor, mimo że może sam nawet reprezentować wysoki poziom naukowy - co jest raczej rzadkością - po prostu obawia się opinii publicz-

nej, recenzentów, Rady Wydziału, niechętnych i "zaprzysiężonych" kolegów i stąd nigdy nie wie czy pracę należy już zakończyć, czy jeszcze coś dorobić, czy literatura jest dostatecznie omówiona, czy wniosków jest wystarczająco dużo, a ich sformułowanie jest odpowiednio naukowe i mętne. Praca wtedy nie może się zakończyć i trwa lata.

3. Wyjątkiem są tu promotorzy, których wnioski awansowe są złożone w Ministerstwie, a do nominacji brakuje im jeden doktorat. Wtedy promotor we własnym interesie zabiera się do doktoratu i walczy jak lew (o stosunkowo słabych zębach i pazurach) o jego sprawne przeprowadzenie.

4. Promotor "stachanowiec" jest wygodny, ale czasem niebezpieczny i mało przydatny. Spośród kilkudziesięciu doktorantów "stachanowiec" nie zna często ich nazwisk, nie mówiąc już o tematach ich rozpraw. Pomoc więc takiego promotora jest problematyczna. Promotor "stachanowiec" posiada jednak w zanadrzu kilku pozytywnych recenzentów, co nie jest do pogardzenia i wyrównuje z nawiązką gorszą nawet jakość pracy. Promotor taki jest wygodny i nie wymaga specjalnego wysiłku od doktoranta, praca więc może być szybko i ładnie zakończona "popijawą" pod warunkiem, że po drodze nie napatoczy się osobisty wróg doktoranta czy też naukowy przeciwnik promotora. Wtedy "marmolada" - doktorat przepadł przynajmniej na parę lat.

5. Normalny promotor musi być profesorem w średnim wieku 45-60 lat, gdyż wtedy sam przeważnie reprezentuje pewien poziom w swej dyscyplinie i jeszcze poważnie się liczy, nie tylko grzecznościowo, ale i merytorycznie, w świecie naukowym. W tym wieku dba się też normalnie o własne imię, stąd promotor taki zajmuje się również pracą doktorską, ustawiając ją i dbając o jej odpowiedni poziom, wnosząc często merytoryczną pomoc dla delikwenta. Czasem wykazują te cechy nawet promotorzy w starszym wieku, ale to też są wyjątki. Są to ludzie, którym nawet po 60-ce nie przeszła ochota do studiów i do pracy naukowej. W wyborze promotora nie możesz jednak ryzykować, że trafisz akurat na normalny przypadek - stosuj się więc do zasad.

● Przygotowanie rozprawy doktorskiej

1. Nie pisz długiej pracy doktorskiej, to nie "Wojna i pokój", a ty nie jesteś Tołstojem. Rozdęty doktorat tak działa na recenzenta, jak czerwona płachta na byka.

2. Nie pisz krótko. Zwięzłość świadczy albo o wielkim talencie, albo o skąpych wiadomościach. Koledzy nie przebaczą ci ani jednego, ani drugiego.

3. Bądź umiarkowany w powoływaniu się na literaturę za i przeciw. Jeżeli w pracy doktorskiej masz dużo materiału "przeciw", to powstaje wątpliwość, czy to ty masz rację. Jeżeli powołasz się głównie na literaturę "za", to w ogóle staje się niezrozumiałe, na czym polega Twoja zasługa.

4. Tytuł pracy doktorskiej to to samo, co kapelus dla kobiety w balzakowskim wieku. Powinien być twarzowy, dostatecznie skromny i harmonizować z całością.

5. Nie poklepuj po plecach klasyków nauki. Taka poufałość zgubi cię w oczach Rady Wydziału i może przesądzić głosowanie na twoją niekorzyść.

6. Nie bądź zarozumiały, ale możesz myśleć, że ty jeden jesteś mądry, a wszyscy naokoło durnie. Unikaj wypowiedzania się w pierwszej osobie liczby pojedynczej, zastępując wyrażenia "uważam", "odkryłem" - skromnym "jak wiadać", "można uważać" itp.

7. Sprawdzaj wartość swojej pracy doktorskiej na domownikach i kolegach. Normalna praca doktorska powinna szybko wywołać mimowolne ziewanie i drzemkę.

8. Nie ciesz się, jeśli laik wypowiada się, że w pracy wszystko jest zrozumiałe. To jest najpewniejszym dowodem, że to nie będzie zrozumiane przez audytorium.

9. Szata zewnętrzna (oprawa, zdjęcia, rysunki, maszynopis, rozmieszczenie tekstu itp.) jest bardzo ważnym czynnikiem w ocenie wartości pracy. Mało kto poza autorem, nawet promotor i recenzent, pracę doktorską czyta, ale wielu ją ogląda. Stąd opakowanie musi być estetyczne jak dla cukierków. Naturalnie nie trzeba dodawać, że maszynistka, która ma w tym bardzo duży udział, nie może być analfabatką, gdyż może to doprowadzić do tragedii doktoranta.

● Dobór recenzentów

1. Do tej sprawy musisz się ustosunkować jak najpoważniej. Recenzent jest centralną osobą na obronie pracy doktorskiej. Pamiętaj, że wynik głosowania nie zależy od twojej pracy (prawie zawsze kiepskiej), lecz od tego, jak przedstawiają twój materiał recenzenci.

2. Optymalny recenzent musi mieć ogólny pogląd na przedmiot pracy doktorskiej, ale nie musi być specjalistą w danej dziedzinie. Recenzent zupełnie niewtajemniczony może ci wyświadczyć niedźwiedzią przysługę, wychwalając właśnie to, co należy w sposób umiarkowany skrytykować. Specjalista recenzent wnika w szczegóły bardzo nieprzydatne do publicznej dyskusji.

3. Unikaj zapraszania na recenzentów młodych kandydatów i doktorów. Oni są na etapie gromadzenia swych zasług i zawsze korzystają

z okazji, aby wysunąć swoją osobę i pognać innych. O wiele wygodniejsi jako recenzenci są tędzcy, zasłużeni pracownicy nauki, ponieważ na starość, jeśli nie stają się dobrymi, to w każdym razie - leniwymi.

4. Recenzent powinien być dobrym znajomym promotora, a w każdym razie nie jego naukowym przeciwnikiem, bo "gdzie drwa rąbią, tam drzazgi lecą".

5. Przewidywanych nieoficjalnych dyskutantów postaraj się zrobić swymi współnikami. Zwracaj się do nich o radę, tym samym zademonstrujesz im swoją nicość, a ich wysoką wartość. W ten sposób możesz zrobić swego wroga zainteresowanym w pomyślnym wyniku obrony, bo przecież nikomu nie chce się występować przeciw własnym radom.

● Obrona

1. Nie ma większego wroga dla doktoranta jak sam doktorant. On przedstawia sobie zawsze swoją pracę w krzywym zwierciadle. 100% prawidłowości tego objawu obowiązuje do liczenia się z tym tragicznym, ale nieuniknionym faktem.

2. Gdy masz już pracę napisaną, mów, a nie czytaj jej. Bełkotanie doktoranta na katedrze wywołuje niechęć i nudę.

3. Materiał ilustracyjny jest bardzo ważny. Posługuj się epidiaskopem. Możesz się przy tym pochwalić bogactwem materiału, podając np. laborantowi: "krzywe z tablic 8-31 proszę opuścić", chociaż ich wcale nie ma. Ten fakt wzbudza zachwyt w całym audytorium. Jeżeli korzystasz z tablic, to wieszaj ich jak najwięcej, a przy obronie powołuj się tylko na niektóre z nich, inne tworzą tło i pozory wielkiego materiału doświadczonego.

4. Zachowuj się skromnie, z pewnością siebie, choćbyś nie miał racji, ale nie bądź nachalny. Za nachalność giną nawet dobre prace.

5. Pilnuj regulaminu - to najbardziej sobie ceni Rada Wydziału.

6. Odpowiadając recenzentom, powołuj się na ich prace i na prace członków Komisji. Jeśli takich prac nie ma, to wszystko jedno, powołuj się, przypuszczając, że one będą. Nikt nie będzie się temu sprzeciwiał.

7. W słowie końcowym dziękuj, kłaniaj się i znów się kłaniaj, odpowiednio dozując swoją wdzięczność dla różnych osób. Nieobecny możesz mniej dziękować, ale obecnym dziękuj więcej. Osobom zajmującym wysokie stanowiska należy się głęboka wdzięczność niezależnie od stopnia ich rzeczywistej pomocy. Bezpośrednim pomocnikom nie należy dziękować, to jest objawem złego tonu.

8. Po pomyślnej obronie urządź lampkę wina, po niepomyślnej obronie także.

GODNE ODNOTOWANIA

■ Akcja Stypendialna Unii Wolności - skąd wziąć pieniądze na stypendia?

W środę 5 listopada br. konferencją prasową przed bramą Uniwersytetu Warszawskiego w Warszawie i konferencją prasową w holu Wydziału Górnicztwa i Geologii Politechniki Śląskiej Unia Wolności oraz Stowarzyszenia Młode Centrum (młodzieżówka UW) inauguruje ogólnopolską akcję mającą na celu opracowanie kompletnego systemu finansowania stypendiów studenckich.

Polska nauka i szkolnictwo wyższe są w stanie głębokiej zapaści. Musimy to zmienić. Rozpoczynamy dyskusję: skąd wziąć pieniądze na finansowanie uczelni, kształcenie studentów, innowacyjność gospodarki. Zaczynamy od pytania do studentów: "Czy masz pomysł skąd wziąć pieniądze na stypendia?" Aby jak najwięcej młodych ludzi mogło studiować, trzeba zapewnić im poczucie bezpieczeństwa i rzetelne środki. Będziemy szukać na to pieniędzy. Chcemy, żeby w dyskusji nad wypracowaniem i wprowadzeniem kompleksowego systemu stypendialnego udział wzięli nie tylko politycy i eksperci, ale przede wszystkim sami uczniowie i studenci, którzy otrzymają możliwość zgłaszania swoich pomysłów i wskazania rozwiązań dla siebie najlepszych. W tym celu ogłaszamy wśród młodzieży konkurs na najciekawszy projekt, który - po dokonaniu niezbędnych uzupełnień - zostanie przedstawiony Sejmowi jako obywatelska inicjatywa ustawodawcza.

W skład jury, które oceniać będzie nadesłane prace weszli Henryk Samsonowicz - Minister Edukacji w rządzie T. Mazowieckiego, były rektor Uniwersytetu Warszawskiego, Irena Dzierzgowska - Wiceminister Edukacji Narodowej w rządzie J. Buzka, autorka reformy systemu oświaty, Grażyna Staniszevska - senator z koła senackiego UW, twórczyni programu Interkl@sa, Jerzy Osiatyński - Minister Finansów w rządzie H. Suchockiej, szef CUP w rządzie T. Mazowieckiego, Jerzy Drygalski - Wiceminister Przekształceń Własnościowych w rządzie J. Bieleckiego, były Prezes Rady Nadzorczej PZU S.A., Katarzyna Gintrowska - Redaktor Naczelna gazety studenckiej "Dlaczego" oraz portalu młodzieżowego Korba.pl, Piotr Pacewicz - dziennikarz "Gazety Wyborczej" odpowiedzialny m.in. za akcję "Szkoła z klasą" oraz

dodatek "Kujon Polski" oraz Robert Leszczyński - dziennikarz muzyczny, DJ, autor telewizyjnego programu "Mopman", juror w "Idolu". Propozycje systemu stypendialnego można przesyłać do końca grudnia za pomocą formularza ze strony internetowej Unii Wolności www.uw.org.pl, pocztą elektroniczną na adres: stypendia@unia-wolnosc.pl, faksem na numer: (022) 827 78 51 lub pocztą tradycyjną na adres: Biuro Krajowe Unii Wolności, ul. Marszałkowska 77/79, 00-683 Warszawa z dopiskiem "Stypendia". Ogłoszenie wyników konkursu odbędzie się na początku stycznia. Zwycięzcy otrzymają cenne nagrody, m.in. palmtop oraz elektroniczne tłumacze wielojęzyczne. W ciągu najbliższych dni na wszystkich większych uczelniach wyższych w Polsce zostanie rozdanych pół miliona pocztówek informujących o akcji. Na portalu onet.pl zostanie również wyświetlonych milion bannerów zachęcających do wzięcia udziału w akcji. Informacje o konkursie rozsyłają również między sobą sami studenci w formie łańcuszka e-mail.

Dyskusja nad systemem finansowania stypendiów to jednak dopiero początek debaty o przyszłości Polski. Unia Wolności zawsze podkreślała konieczność zapewnienia szerokiego i równego dla wszystkich dostępu do studiów. Jednak nie zapominamy też o całym szkolnictwie wyższym i nauce. To właśnie one są najskuteczniejszym i najlepszym sposobem walki z bezrobociem. Dzisiejsze oblicze Polski, tak mało satysfakcjonujące przytłaczającą większość obywateli, nie zmieni się, jeśli nie zmienią się również ludzie, którzy decydują o obliczu kraju. Dlatego tak ważne jest opracowanie kompleksowego systemu finansowania szkolnictwa wyższego i nauki - to one decydują o tym, jacy ludzie będą zarządzać Polską za 10 lub 15 lat. Szczególnego znaczenia nabiera ten postulat u progu przystąpienia do Unii Europejskiej, która stwarza nam szanse szybkiego awansu cywilizacyjnego. Dlatego już dziś musimy zdecydować, czy chcemy podążać drogą nowoczesnej Finlandii, która zainwestowała w naukę i nowe technologie, czy też rolniczej Grecji, która większość środków własnych oraz funduszy z Unii Europejskiej przeznacza na konsumpcję.

Hasłem popularnego Festiwalu Nauki jest zdanie "Brak inwestycji w naukę, to inwestycja w ignorancję". To hasło powinniśmy dzisiaj zadedykować polskiej klasie politycznej.

Wszystkie informacje dotyczące akcji i konkursu znajdują Państwo w specjalnie przygotowanym serwisie na stronie internetowej Unii Wolności pod adresem www.uw.org.pl. Dodatkowe informacje

mogą Państwo uzyskać kontaktując się ze mną, tel. 0 602 18 08 28, e mail: adamosin@gazeta.pl.

A. Osinski

■ ATENA 2003

W dniach od 5 do 8 listopada w Dużej Auli Politechniki Warszawskiej odbyły się dziesiąte, jubileuszowe **Krajowe Targi Książki Akademickiej "Atena 2003"**, na których 59 wy-

stawców z całego kraju prezentowało swoje osiągnięcia wydawnicze.

Podobnie jak w latach poprzednich, w pierwszym dniu Targów rozstrzygnięto Konkurs na Najlepszą Książkę Akademicką Atena 2003. Minister Edukacji Naukowej i Sportu za Najlepszą Książkę Akademicką wydaną przez wydawnictwo uczelniane uznał publikację Wydawnictwa Uniwersytetu Wrocławskiego "Corpus Caesarianum" w opracowaniu i tłumaczeniu Eugeniusza Konika i Wandy Nowosielskiej. Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne otrzymało Nagrodę Specjalną Ministra Nauki i In-

formatyzacji za książkę Wiesława Łukaszewskiego - "Wielkie pytania psychologii".

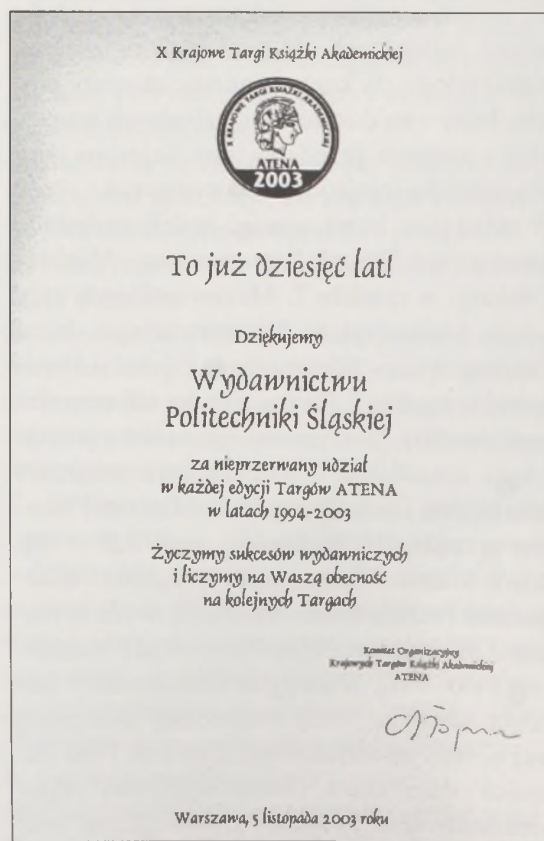
Nagrodę Specjalną w wysokości 3 tys. zł za najlepszą książkę akademicką z dziedziny techniki Fundacja "Książka Naukowo-Techniczna" przyznała Wydawnictwom Naukowo-Technicznym za książkę pod. red. Marka Kubale - "Optymalizacja dyskretna. Modele i metody kolorowania grafów". Wydawnictwa Naukowo-Techniczne otrzymały także Nagrodę Specjalną Federacji Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT za najlepszą książkę akademicką z dziedziny tech-

niki za publikację Leszka A. Dobrzańskiego "Podstawy nauki o materiałach i metaloznawstwo. Materiały inżynierskie z podstawami projektowania materiałowego".

"Magazyn Literacki KSIĄŻKI" oraz "Biblioteka Analiz" przyznały Nagrodę Specjalną - reklama o wartości 2 tys. zł w "Magazynie Literackim Książki" - za najlepiej wydaną książkę akademicką ATENA 2003, wydawnictwu Arkady za książkę Anny Sieradzkiej "Tysiąc lat ubiorów w Polsce".

Wydawnictwo SGGW otrzymało Nagrodę Specjalną Stowarzyszenia Szkół Wyższych, w wysokości 1 tys. zł, za Najlepszą Książkę Akademicką wydaną przez wydawnictwo uczelniane, za książkę "Fitosocjologia stosowana" autorstwa Czesława Wysockiego i Piotra Sikorskiego.

"[...] Dziś jurorzy konkursu na najlepszą książkę akademicką, towarzyszącemu obchodzącym jubileusz dziesięciolecia Targom Książki Akademickiej ATENA 2003, są w kłopotcie, komu przyznać nagrody i wyróżnienia, jako że takie oficyny, jak Politechniki Wrocławskiej i Politechniki Śląskiej, uniwersytetów we Wrocławiu, Gdańsku, Lublinie i Łodzi, a i nowych uczelni, powstałych np. w Białymstoku i Rzeszowie, śmiało konkurują z gigantami wydawniczymi w rodzaju PWN, PWE, PZWL, a i z Wydawnictwami Naukowo-Technicznymi, organizatorami targów [...]" (K. Masłoń, Rzeczpospolita z 5.11.2003).

Przyznając nagrody i wyróżnienia Komisja przede wszystkim zwracała uwagę, czy książka zgłoszona do konkursu jest ciekawa, merytorycznie wartościowa i nowoczesna oraz pięknie wydana, a także czy student może korzystać z książki w sposób wydajny i skuteczny.

Równoległe do targów odbywały się imprezy towarzyszące, na których omawiano m.in. problemy praw autorskich pod kątem przyszłego akcesu Polski do Unii Europejskiej.

Obecność Wydawnictwa Politechniki Śląskiej na Targach zaznaczyła się przede wszystkim w postaci promocji książki Marka Raweckiego "Strefa Auschwitz-Birkenau". Informacje o tej pozycji trafiły już przed targami do grona potencjalnych odbiorców, co miało swoje odzwierciedlenie podczas imprezy w auli Politechniki Warszawskiej. Poza tym w ofercie Wydawnictwa znalazły się książki mające ugruntowaną pozycję na rynku.

Dziesiąte Targi Książki były kolejną okazją do poruszenia tematu kondycji polskiej książki. Problem nielegalnego kopiowania książek poruszany na targach rok temu pozostaje niestety nadal otwarty; nie zmieniła się również od zeszłego roku powszechna opinia o wysokich cenach książek w Polsce. Pozytywnym aspektem rynku książki w Polsce jest poziom edytorski, nie odbiegający od poziomu prezentowanego przez czołowe wydawnictwa zachodnioeuropejskie.

M. Gabzdyl

■ Kiermasz książki akademickiej

W dniach 6-17 października br. Wydawnictwo Politechniki Śląskiej zorganizowało w sali wystawowej Biblioteki Głównej kiermasz, na którym pojawiła się wybrana oferta publikacji Wydawnictwa - wszystkie książki w cenach niższych od katalogowych o 30%. Do sprzedaży wybrano 100 pozycji, większość wydanych w 2002 r.

Sprzedaż książek po obniżonych cenach spotkała się z pozytywnym przyjęciem ze strony klientów, zwłaszcza w ostatnim dniu, kiedy to obroty były najwyższe, ale cena nie była jedynym wyznacznikiem popytu. Nie mniejsze jednak znaczenie miało także to, czy określona pozycja książkowa spełnia oczekiwania odbiorców.

Ogółem sprzedano 388 książek, przy czym największym popytem cieszyły się pozycje z matematyki i fizyki, a po nich - z mechaniki, inżynierii środowiska i energetyki. Dziesięciodniowy kiermasz cieszył się dość znacznym zainteresowaniem, co znalazło swoje odbicie w obrotach, tak więc istnieje duże prawdopodobieństwo zorganizowania podobnego kiermaszu w sesji zimowej.

M. Gabzdyl

■ Proces boloński

Prorektor ds. Dydaktyki prof. R.K. Wilk oraz kierownik Działu Nauczania i Spraw Studenckich mgr Danuta Molenda uczestniczyli w zorganizowanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu w dniu 20 listopada br. krajowej konferencji poświęconej procesowi bolońskiemu. Konferencja pod przewodnictwem podsekretarza stanu MENiS Pani Ewy Freyberg odbyła się w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie.

Swoje wystąpienia dotyczące rozwoju europejskiego szkolnictwa wyższego do 2010 roku mieli: Podsekretarz Stanu w MENiS - Tadeusz Szulc, przewodniczący KRASP - prof. Franciszek Ziejka, przewodniczący Państwowej Komisji Akredytacyjnej - prof. Andrzej Jemiołkowski, przewodzący Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego - prof. Jerzy Błażejowski, wicedyrektor Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej - mgr Ewa Majdowska i przewodniczący Parlamentu Studentów RP - Przemysław Kowalski.

Proces boloński rozpoczęty Deklaracją Sorbońską w 1998 r. i kontynuowany przez Deklarację Bolońską w 1999 r. oraz konferencje w Pradze w 2001 r. i w Berlinie w 2003 r., a także planowaną konferencją w Norwegii w 2005 r. - ma na celu możliwie jak największe ujednoczenie działań w zakresie:

- zapewnienia jakości szkolnictwa wyższego,
- dwustopniowości studiów,
- promocji mobilności studentów, pracowników naukowych i administracyjnych uczelni
- stosowanie punktów kredytowych ECTS,
- przyjęcia systemów czytelnych i porównywalnych stopni,
- udziału instytucji szkolnictwa wyższego oraz studentów procesie bolońskim,
- promocji wymiaru europejskiego oraz atrakcyjności szkolnictwa wyższego,
- włączania się szkolnictwa wyższego w proces kształcenia przez całe życie.

Z wypowiedzi prelegentów wynikało, że MENiS jest zdecydowany poprzeć proces boloński.

B. Jędrys

■ SIEMENS dla nauki

W dniach 27-28 listopada br. odbyło się w Politechnice Śląskiej seminarium organizowane przez Jury Nagrody Siemensa. Dyskutowano na temat:

- udziału przemysłu w finansowaniu badań naukowych na przykładzie koncernu Siemensa,
- konkursu o Nagrodę Siemensa.

W seminarium udział wzięli:

prof. Marek Bartosik - sekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Informatyzacji,
 prof. Stanisław Mańkowski - rektor Politechniki Warszawskiej, przewodniczący jury konkursu,
 mgr inż. Karol Romanowski - prezes koncernu Siemens
 prof. Władysław Włosiński - przewodniczący Wydziału IV Polskiej Akademii Nauki,

obecni członkowie Jury:

prof. Lech Bukowski, AGH,
 prof. Tadeusz Łobos, Politechnika Wrocławska,
 prof. Andrzej Ziębik, Politechnika Śląska,

byli członkowie Jury, prof. Marcin Chrzanowski - rektor Politechniki Krakowskiej, zaproszeni goście oraz laureaci nagród badawczych i naukowych, w tym laureat, prof. Tadeusz Skubis z Politechniki Śląskiej.

Ze strony Politechniki Śląskiej udział wzięli prorektorzy (fot. 1): prof. Wojciech Cholewa, prof. Marian Dolipski i prof. Ryszard Wilk oraz dziekani Wydziałów: Elektrycznego, Inżynierii Środowiska i Energetyki, Mechanicznego Technologicznego, Automatyki, Elektroniki i Informatyki. Konkurs o Nagrodę Siemens została ustanowiony w wyniku stałej współpracy między Politechniką Warszawską a firmą Siemens, Sp. z o.o. Jest on formą promowania osiągnięć w technice i badaniach naukowych prowadzonych przez ośrodki akademickie i naukowo badawcze w Polsce. Nagroda Siemens (w roku 2002 wynosiła ona 70 000 PLN) może być przyznana zarówno za wyniki badań, które znajdują zastosowanie w przemyśle, jak też za wybitne prace habilitacyjne i doktorskie. Do Konkursu o Nagrodę

Siemensa mogą być przedstawiane prace z obszarów działalności firmy Siemens AG. Informacje o konkursie ukazują się zwykle pod koniec roku kalendarzowego. Można je znaleźć na stronach internetowych Politechniki Warszawskiej pod adresem: www.pw.edu.pl

W ramach Seminarium prof. Stanisław Mańkowski (fot. 2), rektor Politechniki Warszawskiej, mówił o znaczeniu współpracy uczelni z przemysłem. Prezes Siemens, mgr inż. Karol Romanowski, przedstawił wpływ dokonań naukowych na rozwój koncernu Siemens. Prof. Władysław Włosiński, przewodniczący Wydziału Nauk Technicznych PAN, omówił przebieg Konkursu o Nagrodę Siemens od roku 1995. Sekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Informatyzacji miał wystąpienie nt. "Znaczenie współpracy przemysłu z nauką w świetle projektu nowej ustawy o finansowaniu badań".

W części referatowej prof. Janusz Lewandowski z Politechniki Warszawskiej (laureat zespołowej nagrody Siemens w roku 1995) przedstawił rozwój nagrodzonego tematu w latach, które upłynęły od czasu uzyskania nagrody. Następnie prof. Tadeusz Skubis z Politechniki Śląskiej (laureat zespołowej Nagrody Siemens w roku 2003) omówił doświadczenia z wdrażanej pracy.

Na zakończenie seminarium jego uczestnicy dyskutowali na temat korzyści, jakie nagroda daje laureatom i środowisku, usprawnień w zasadach przeprowadzania konkursu oraz jego popularyzacji w mediach.

M. Piotrowska

KULTURA

Jesień w Klubie

■ Wystawa "Tkanina unikatowa"

Listopad rozpoczął się w Klubie Pracowników Politechniki Śląskiej wernisażem (6 listopada)

wystawie prac Marii Blotko-Kiszka. Artystka jest absolwentką Wydziału Tkaniny Artystycznej Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie.

Na wystawie w Galerii Klubu można

obejrzeć dość nietypowe prace. Były to potężne i ozdobne tkaniny, które na pewno zrobiły piorunujące wrażenie na niejednym widzu. Dzieła te zostały wykonane z różnych materiałów, takich jak skóra, wełna, a nawet włóczka.

■ Małżeństwo z rozsądku

To nie rada dla przyszłych małżonków, lecz nazwa zespołu, który dał koncert poezji śpiewanej w Klubie. Zgromadzona publiczność miała okazję wysłuchać utwory pochodzące z dotychczasowych płyt grupy, jak również materiał, który ukaże się na najnowszym krążku zespołu. Na koncercie można było zauważyć, że grane utwory nie są obce publiczności. Jak widać, i taka muzyka jest wciąż popularna. W czasie występu panowała naprawdę miła atmosfera, czego dowodem było wspólne wykonanie refrenów utworów "Między mną a tobą" oraz "Już czas, pokochać czas", a także zagrany przez zespół bis. Grupa istnieje już dziesięć lat, a na bieżąco o działalności zespołu można dowie-

dzieć się ze strony internetowej www.malzenstwo.com.pl.

■ Alosza znów w Klubie

Na zakończenie miesiąca (25 listopada) do Klubu zawiął Alosza Awdiejew z recitalem kabaretowym "Śmiać się każdy może". Artysta zaczął koncert od pięknej serenady cygańskiej. Pomędzy utworami muzycznymi Awdiejew opowiadał

bardzo ciekawe i dowcipne anegdoty oraz historyjki o swoim pobycie w Odessie i nie tylko. Na recitalu nie zabrakło oczywiście najbardziej lubianych utworów przez publiczność, takich jak "Suliko", "Prawda i błaga" oraz "Homel". Koncert zakończył się gromkimi brawami, które zawocowały bisami. Aloszy Awdiejewowi w recitalu towarzyszyli: Marek Piątek, wspaniały gitarzysta i Kazimierz Adameczyk (gitara basowa).

A. Rutkowska

SPORT

● Tenisiści stołowi znów pierwsi

Pierwszy turniej tenisa stołowego rozegrany w ramach Akademickich Mistrzostw Śląska mamy już za sobą. Po wynikach, jakie osiągnęli nasi reprezentanci widać, iż nie stracili oni formy z zeszłego roku akademickiego i od razu w klasyfikacji generalnej wysunęli się na prowadzenie. Z nowym rokiem w drużynie sekcji tenisa stołowego pojawiły się nowe twarze. Do reprezentacji dziewcząt dołączyły Anna Szulc (RMF III) oraz Anna Popecka (RMT III), zaś drużynę męską wzmocnił Marek Kądziela (RG I). A oto wyniki, jakie osiągnęli nasi reprezentanci w I turnieju:

Indywidualnie

kobiety: I m. Anna Minkus, VII m. Marta Krzywda;

mężczyźni: I m. Marek Kądziela, II m. Michał Morcienk, III m. Piotr Wiciok, V m. Tomasz Pisarczyk;

debel kobiet: I m. Minkus/Krzywda, IV m. Popecka/Szulc;

debel mężczyzn: I m. Kądziela/Pisarczyk, II m. Morcinek/Wiciok;

mikst: I m. Minkus/Morcinek, II m. Krzywda/Pisarczyk;

Drużynowo zaś klasyfikacja generalna wygląda następująco:

1. Politechnika Śląska Gliwice
2. AWF Katowice
3. AE Katowice

● Rzut w dziesiątkę

Tegoroczne Akademickie Mistrzostwa Śląska w Dart odbyły się w Gliwicach w Klubie Studenckim SPIRALA. Na zawody stawilo się 20 studentów, w tym jedna studentka, reprezentujących 5 uczelni z naszego regionu. Jak zwykle, walka o tytuł mistrzowski była zacięta, jednak i tym razem nikt nie zagroził naszym reprezentantom, a

najwyższe trofeum w tej dyscyplinie pozostało w rękach gliwickich żaków. Tytuł z zeszłego roku akademickiego zachował Krzysztof Kciuk (Pol. Śl. Gliwice, RAu), drugie

miejsce zajął Sebastian Muras (WSZiA, Sosnowiec), trzeci zaś był Sebastian Demczuk (WSZiA Opole). W sumie naszą Uczelnię reprezentowało 7 studentów. Oto wyniki klasyfikacji drużynowej zawodów:

1. Politechnika Śląska Gliwice
- 2./3. AWF Katowice oraz WSZiA Sosnowiec
4. WSB Dąbrowa Górnicza
5. AE Katowice

Najlepsi zawodnicy otrzymali nagrody w postaci plecaków wysokiej klasy od główne sponsora turnieju FIRMY PAJAK z Bielska-Białej.

● Pływający studenci

W listopadzie swój sezon zmagania akademickich otworzyli także pływacy. Pływanie jest jedną z tych dyscyplin, w której wiele uczelni wysta-

wia swoich reprezentantów. Na pierwsze zawody pływackie w tym roku akademickim stawilo się 11 szkół wyższych. Zawodnicy pływali stylami grzbietowym, motylkowym, zmiennym oraz dowolnym. Indywidualnie nasi reprezentanci zajmowali miejsca w czołówce, w sztafetach zaś zajęli drugie lokaty, co ostatecznie dało II miejsce w klasyfikacji generalnej. Niepokonani w tych zawodach okazali się studenci z AWF Katowice.

A. Rutkowska

KRONIKA ŻAŁOBNA

■ W dniu 8 listopada br., przeżywszy 63 lata, zmarł **dr inż. Michał Ploch**, długoletni adiunkt w Instytucie Maszyn i Urządzeń Energetycznych, specjalista z podstaw konstrukcji i eksploatacji maszyn, ceniony dydaktyk, wielokrotnie nagradzany za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne, serdeczny kolega i współpracownik, cieszący się dużym autorytetem wśród studentów.

Odnaczony Złotym Krzyżem Zasługi oraz odznaką "Zasłużony dla Politechniki Śląskiej". Uroczystości pogrzebowe odbyły się 13 listopada br.

■ W dniu 27 listopada br. zmarła w wieku 51 lat **mgr Marta Dąbrowska**, długoletni szanowany pracownik Studium Języków Obcych Politechniki Śląskiej, oddany nauczyciel akademicki i przyjaciel studentów.

Z zaangażowaniem służyła Uczelni i kolejnym rocznikom młodzieży swą wiedzą i doświadczeniem. W zmarłej tracimy osobę o wielkim i ciepłym sercu, cieszącą się szacunkiem i sympatią współpracowników i studentów.

Opracowanie redakcyjne: mgr inż. Bogusław Szewc, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów Pol. Śl., Gliwice, ul. B. Krzywoustego 2, p. 618, tel. 237 16 93, 237 14 81, e-mail: bszewc@polsl.gliwice.pl

Fotografie w nadesłanych materiałach są zamieszczane na odpowiedzialność autora korespondencji.

Edycja sieciowa: URL: <http://www.polsl.gliwice.pl/alma.mater/biuletyn/index.html>

Łamanie komputerowe i druk: Zakład Graficzny Politechniki Śląskiej, Gliwice ul. Kujawska 1, tel. 237 21 97 zam. 343/03 600 egz.

A. Skrzypczyk

M. Żmudzińska

K. Pruszkiewicz

Prace studentów architektury z pleneru w Bieczu, 1979 rok

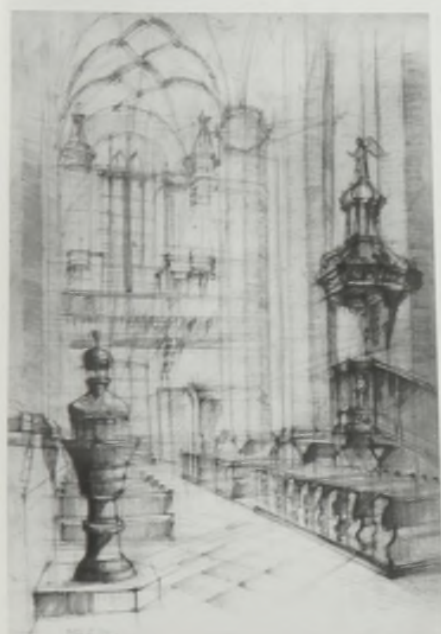
Fot. Archiwum Pracowni Rysunku, Rzeźby i Malarstwa

J. Król

J. Król

Łabecki

J. Giernański

KARAKORU IV

Wyprawa Grzegorza Skorka, Janusza Gołęba i Stanisława Piecucha, lato 2003 r.
(relację zamieszczono w poprzednim numerze)

